Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 17 ● MIERCURI 24 IV 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Eseul – cunoaștere a noastră și a epocii

Prezența mea la una din străvechile universități ale Franței, la Facultatea de litere și științe umane a Universității din Toulouse, unde din zece studenți unul este străin, îmi oferă prilejul de a avea zilnic lungi și instructive discuții cu numeroși tineri intelectuali, veniți aici din toate continentele, din țări cu cele mai diverse orînduiri sociale și politice, cu cele mai deosebite tradiții de gîndire și de cultură. Unii dintre ei s-au născut în zgîrie-norii Americii, alții în colibele Nigeriei, în cîmpurile toride sau în palatele luxoase ale cutărei țări acoperită de legendă. Unii au cont deschis la bancă, alții își agonisesc cum pot viața. Multe, foarte multe studente îngrijesc copii prin casele oamenilor bogați de aici și cînd prind cîte o oră liberă fug la cursuri cu o pasiune de-a dreptul impresionantă.

Fiecare e preocupat să-și asigure o situație în viață și toți țin să prezinte colegilor, cît mai cuceritor, țara și poporul din care fac parte. Rar mi-a fost dat să văd o atît de nobilă pasiune pentru cunoaștere, pentru informarea de la o sursă vie. Cei mai naivi au, desigur, curiozități de școlari și ar vrea parcă să te confrunte cu atlasul. Cîți kilometri pătrați are România? Cîți locuitori în total, cîți pe km p? Ce tip de stat, ce orînduire, ce religie, ce limbă, ce bogății are? Cine dispune de ele? Cum sînt oamenii, cum e peisajul? Mulți pun asemenea întrebări numai din curtoazie. Pentru că în cazul României, de pildă, sînt extrem de informați. Ne-au vizitat țara, au citit studii despre noi, au văzut cîteva filme, au cunoscut oameni de toate categoriile și și-au format o impresie care, în general, e îndeajuns de exactă.

Nu puțini manifestă un interes cu totul aparte pentru România. Într-o zi am avut o surpriză tulburătoare: un student francez care locuia la același hotel cu mine îmi arătă că el decupează din ziare toate știrile și toate articolele privitoare

I. D. BALAN

(Continuare în pag. a 10-a)

ÎN CADRUL FESTIVALULUI STUDENȚESC DE ARTĂ

Ieri dimineață s-a deschis la Casa de cultură a studenților din București Festivalul de folclor cu colocviul cercurilor științifice de folclor și expoziția materialelor folclorice culese de brigăzile complexe de studiu și documentare.

În zilele de 26—28 aprilie se va desfășura concursul formațiilor de folclor, concurs care se va încheia cu un mare spectacol și o paradă la Muzeul Satului.

Universitate = gîndire

În fluxul înnoirilor multilaterale economice și sociale, materiale și spirituale, al căror inițiator hotărît și înfăptuitor consecvent este Partidul Comunist Român, Comitetul său Central — *modernizarea structurii școlii* reprezintă unul din procesele de importanță primordială, cu consecințe excepționale. Focar de civilizație și cultură, păstrătoare și continuatoare a armurilor de înțelepciune și pricepere ale înaintașilor, laborator al noului în știință și artă — școala de toate gradele constituie un atribut definitoriu al societății moderne, prin rolul ei instructiv și formativ asupra generațiilor tinere chemate de viitor să se pregătească pentru muncă și viață la parametrii exigenței sporite.

Știința de a adapta acest imens organism la noile cerințe ale vieții este dătătoare de seamă pentru ritmul și profunzimea înaintării națiunii respective pe calea progresului, pentru putința și voința ei de a asigura maxima valorificare a acestei materii prime infinit de prețioase, devenită adevăratul etalon-aur al epocii, capacitatea de muncă, gîndire și sensibilitate omenească. Astfel se explică interesul unanim al celor mai largi mase populare pentru dezbaterea publică asupra dezvoltării învățămîntului de toate gradele, dezbatere care a prilejuit mii de propuneri și observații menite să contureze mai precis și să perfecteze direcțiile și măsurile acestor hotărîri. Consultarea largă a oamenilor de știință și cadrelor didactice, a specialiștilor din producție și părinților, a tineretului studios însuși asupra ansamblului acestor măsuri se înscrie în circuitul exprimării de un înalt democratism a părerii opiniei publice asupra hotărîrilor luate de partid și guvern pentru mersul înainte al țării noastre.

Iată cadrul în care studențimea a întîmpinat Plenara C.C. al P.C.R. care conturează amplu sensul unor hotărîri decisive pentru a face ca, în actuala etapă, școala — inclusiv universitatea — să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul principal ce îi revine în formarea și educarea tinerei generații,

M. FLORIAN

(Continuare în pag. a 10-a)

*

16x16

16 × 16! Aceasta este expresia aritmetică simplă care închide în sine semnificația unei realizări cu adînci rezonanțe pentru revista „Viața studențească". Începînd cu acest număr, săptămînă de săptămînă, celor 12 pagini de pînă acum li se adaugă alte 4, împlinind astfel necesitatea exprimată tot mai des de studenții dornici să-și afirme prin revistă aspirațiile și preocupările, complexa problematică a formării lor ca intelectuali și cetățeni, prezența tumultuoasă și plină de farmec în viața multilaterală a țării.

Se realizează deci o simetrie: numărul paginilor egalînd pe cel al centrelor. Saltul acesta exprimă și el dinamica generală a dezvoltării învățămîntului nostru superior, strădania permanentă a partidului și statului nostru de a crea climatul material și spiritual cît mai propice împlinirii personalității unor viitori specialiști de mare anvergură intelectuală, animați de cele mai fructuoase elanuri patriotice închinate propășirii României socialiste.

Sporul acesta de pagini, însemnînd pentru forurile care subvenționează apariția revistei noastre și un spor de mijloace materiale, trebuie să se finalizeze, pe plan publicistic, în reflectarea mai amplă a multitudinii de probleme diverse pe care realitatea studențească din toate centrele universitare ni le impune zi de zi. Inițiativa redacției, aflată în acest număr la a doua ei manifestare, de a oferi periodic mai multe pagini unui centru universitar, pagini concepute și scrise de studenții centrului respectiv, capătă în acest chip un caracter sistematic, se poate transforma într-o frumoasă și nobilă întrecere în prezentarea cît mai bogată în culori a cetăților studenției.

Nu numai ca subiecte pentru reportajele, portretele, anchetele, colocviile și eseurile noastre, ci și ca autori, ca semnatari ai paginilor noastre, studenții trebuie să fie prezenți în publicația pe care în mod firesc o numesc în fiecare corespondență **„revista noastră"**.

Măsurile de îmbunătățire a activității revistei, de diversificare și adîncire a profilului paginilor și rubricilor sale se împletesc cu cele de atragere a unui număr cît mai mare de studenți în elaborarea, popularizarea și răspîndirea „Vieții studențești". În această amplă acțiune, redacția și colectivul de colaboratori studenți se vor strădui să fie catalizatorul unui entuziasm general al studențimii pentru publicația care acum și peste ani să fie cea mai vie cronică a zilelor de aur trăite sub semnul lui „Gaudeamus igitur". E o cauză pentru care, încurajați de grija și dragostea ce ni se arată generoase ca aceste lumini ale primăverii înconjurătoare, va trebui să nu ne drămuim strădania, pasiunea, inspirația!

Iubiți colegi, colaboratori și cititori din cele 16 centre universitare, cele 16 pagini ale revistei noastre vi se deschid cu încredere și tinerețe.

„VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

7,20... Troleibuzul e arhiplin. Alerg de-mi iese sufletul și pun un picior pe scară. Nimeni nu scoate bilete.

— Scoateți bilete, vă rog...

— Pentru noi a luat Gige?, zice cineva de pe scară, spre hazul tuturor.

— Scoateți și dv, se roagă taxatoarea.

— Pentru noi a luat Georgel...

Cu Gigel, cu Georgel, cu Costel și cu ceilalți ajung la 7,30 la cursuri.

★

Sala nu e, încă, plină.

— V-ați rărit ca spațiile verzi, exclamă un coleg.

★

Îmi zboară un bilețel pe lingă ureche. În fața mea stă o fată drăguță. Pentru ea e biletul. Il citesc fără să mă vadă cineva (rog să mi se scuze indiscreția): „Mona, te-am așteptat jumătate de oră la poartă, aseară. Mi-ai trimis vorbă că ești bolnavă. Eram îngrijorat. Peste cinci minute, însă, ai ieșit în oraș cu altcineva... Ai trecut fără să mă vezi..."

Dau biletul frumoasei ingrate.

★

Profesorul își susține cursul foarte frumos. Dar am obosit să tot scriem. Cerem pauză.

— Violeta, mergi la teatru? Mai am doar două bilete, zice „șeful de la A.S."

— Păi mie-mi trebuie unul.

— Și mie celălalt!...

Mare șmecher mai e și „șeful A.S.": pentru Violeta întotdeauna nu are decît două bilete.

★

Ora a doua: ...vectori, versori, axe, torsiune, plan osculator etc. etc...

— Psst! Doina, mergem la o cafea în pauza mare?

Doina face semn că da.

★

E ora prînzului. Ne e o foame formidabilă. O să mîncăm și bucătăresele. Numai că pînă la bucate trebuie să faci o coadă de ți-e mai mare dragul. În sfîrșit, „poftă bună"!

„CARE PE SUS, CARE PE JOS, CARE-N TRAMVAI..."

— Nu aveți cumva un desert cu supliment?...

★

„Liniștea-i acum deplină / Toți studenții s-au culcat!"...

Mă-nșel. Cîțiva mai „conversează" încă. Blocurile sînt față în față, iar „ei" la fereastră. EL îi scrie ceva pe geam. EA nu înțelege. (Nici eu). EL scrie pe o coală de hîrtie și o lipește de geam.

EA face semn că nu poate.

— De ce? scrie EL pe geam. EA răspunde ceva, dar nu e înțeleasă. Deschide geamul disperată și-n liniștea deplină aud un glas plîngăreț:

— E tata jos... Mă așteaptă!...

★

Mîine avem două seminarii. Nu-i nimic, dormim puțin, învățăm puțin și vom pleca la... Casa de cultură, în „pod". Am auzit că Magda a regizat un spectacol foarte reușit.

★

Vom lua un mijloc de transport în comun. Rentabil e să-l iei pe 13 sau 14... Biletul costă... după „justa" ta apreciere. Dar ce ghinion! Urcă un controlor și noi n-am scos nici un bilet. Asist la un dialog între el și studenți.

— Biletul la control, sună „formula" înspăimîntătoare.

— Auzi, Nae (Nae e în celălalt capăt al vagonului), zice să-i dau biletul...

— Dă-i-l, măi, dacă ți-l cere!

Se caută lent prin toate buzunarele.

— N-am bilet.

— Atunci buletinul...

Scena se repetă.

— 25 de lei, strigă enervat controlorul.

— N-am, d-le, atîția bani!

— Bine, bilet n-ai, bani n-ai, buletin n-ai, dar ce ai tovarășe student!

— Abonament!!!

omicron

O zicală destinată serviciilor de difuzare a presei:

SENINĂTATEA BIROCRATICĂ A DIFUZORILOR ÎN RECIDIVĂ

O zicală românească spune că un popă nu toacă de două ori pentru o babă surdă. Dacă cei cărora ne adresăm — și pentru a cîta oară? — i-ar fi înțeles tîlcul subliniat în revistă, și-ar fi desfundat urechile și și-ar fi zis cu înțelepciune: e timpul! În fond, despre ce timp e vorba? Despre timpul pe care-l parcurge din tipografie și de aici, de astă dată, la Poșta centrală Cluj și în sfîrșit spre unitățile care o pun în vînzare abia joi.

Ne grăbim spre unitățile de difuzare în urma celor aflate la Poșta centrală. Deocamdată un popas la cîteva, situate chiar în inima Clujului. Transcriem cîteva răspunsuri ale vînzătorilor: „Din ianuarie nici un retur! Primim cam 20 de bucăți. Am putea vinde de două ori pe-atîtea". (Moldovan Maria unitatea 30). „Cererile depășesc cu mult numărul celor 10 bucăți primite. Ieri am vîndut revista în cîteva clipe. Observ că studenții cînd o cumpără se uită cu interes la prima pagină. Cînd e frapantă (prima pagină), mă refer la titluri și culoare, o expun cu plăcere în vitrină". (Someșan Viorica, unitatea nr. 1). „De două luni n-am înregistrat nici un retur. Îmbunătățirile aduse fac revista mai plăcută. Vînd 10 numere săptămînal. Aș putea vinde 25! Depinde însă mult de conținutul revistei, de interesul trezit în rîndurile cititorilor. Numărul despre Cluj s-a vîndut rapid" (unitatea nr. 3). „Din numărul destinat Clujului am fi putut vinde 50 de exemplare. Ni s-au repartizat numai 10, pentru că la numerele 12 și 13 am înregistrat 11 retururi". (unitatea nr. 19).

La cantina „Complex" există o unitate care solicită de fiecare dată un număr de 40 de exemplare și niciodată — n-am aflat misterul încă — Serviciul difuzării nu catadixește să-i respecte rugămintea.

Ne întrebăm pe bună dreptate de ce Serviciul de difuzare a presei nu asigură o repartizare judicioasă unităților cu mari posibilități de desfacere?

...Un chioșc modern, cu vitrine mari, luminoase, cu ultimele reviste de modă deschise și pe față și pe dos, cu trei programe de radio, cu trei săptămîni culturale și uite așa, trei cîte trei de fiecare... *„Viața studențească" pe nicăieri.* Bucuroși la gîndul că s-a epuizat, intrăm. Cerem un exemplar și spre surprinderea noastră ni se oferă două scoase de sub un teanc de „Muncitorul sanitar" și „Săteanca". Situație repetată, avînd în vedere raidul efectuat cu o săptămînă în urmă de subredacția noastră clujeană. La nedumerirea noastră asupra acestei publicații inexistente, răspunsul a venit prompt, dureros: „Cei interesați să o cumpere, să stea la coadă și să o ceară". Vînzătoarea Dumitraș Ana de la unitatea nr. 15 e categorică. Și-atunci, nu ne mai miră că din 20 de exemplare repartizate pe luna martie acestei unități 10 au făcut cale-ntoarsă, sporind numărul retururilor.

Un alt chioșc, de data aceasta mai modest, dar așezat în drumul a sute de studenți — în Piața Mihai Viteazul (unitatea nr. 18, vînzătoare Balo Magdalena), ne reține atenția. În vitrină, un singur cap de afiș — cel al vînzătoarei (și el încruntat) nu admite concurența „Vieții studențești". La sugestia noastră de a expune revista la vedere răspunsul șocant n-a întîrziat: „Lăsați, tovarăși, că nu-i nevoie! Eu o vînd și peste o lună și n-am retururi! Aici e piață, oamenii cer tot felul de ziare pentru pungi".

În urma acestui raid anchetă efectuat în mai bine de jumătate din unitățile clujene de vînzare a presei am putut constata că:

1 — Nu se face popularitate gazetei în vitrinele unităților și aceasta ar putea da de gîndit factorilor răspunzători.

2 — În împrejurimile Politehnicii, Agronomiei, Filologiei nu există nici o unitate de difuzare a presei, iar la tutungeriile din apropiere unde ar putea fi găzduită nu se iau măsuri de repartizare a revistei.

3 — S-ar putea vinde la unele standuri de cărți existente în unele facultăți, dar se pare că spiritul de inițiativă este încă într-o stare letargică din acest punct de vedere.

4 — Distribuitorii voluntari din cadrul asociațiilor studențești există, dar lipsesc cu desăvîrșire. E timpul ca organizațiile U.T.C. din facultăți să îndrume cu mai mult simț de răspundere pătrunderea revistei în masa de studenți.

5 — La sugestia șefului Serviciului de difuzare a presei din Poșta centrală Cluj — și care promite un ajutor eficient — se pare că revista ar putea fi vîndută prin intermediul difuzorilor procentuali.

Deocamdată se impune, în locul oricăror formule, măsuri judicioase din partea Serviciului difuzării presei pentru unitățile de vînzare. Dorim ca aceste constatări să fie un punct de plecare cert spre operativitate, inițiativă, răspundere majoră. Așteptăm dar și propunerile voastre, studenți ai Clujului!

★ ★ ★

Pornind pe urmele unor multiple sesizări studențești privitoare la difuzarea neoperativă a revistei noastre în municipiul Galați am constatat la fața locului următoarele: numărul 15 din 10. IV. 1968 a sosit la Galați în ziua apariției. Exemplarele destinate vînzării cu bucata au apărut la chioșcuri a doua zi dimineața. Abonamentele au fost expediate la Institutul politehnic și la Institutul pedagogic abia luni 15. IV., deci cu cinci zile întîrziere. Ele au mai stat la sediul U.T.C. al Institutului politehnic pînă miercuri 17. IV. și au ajuns la cititorii abonați abia joi 18. IV., o dată cu apariția pe piață a numărului următor al revistei.

La comitetele U.T.C. ale institutelor vina a fost aruncată în spinarea poștei. Ni s-a confirmat că abonamentele sosesc cu o întîrziere de minimum trei zile, dar nu ni s-a putut explica de ce revista mai așteaptă încă trei zile prin sediile U.T.C. pînă este difuzată studenților. Șeful Oficiului difuzării presei din municipiul Galați, Ion Stamatoiu, a recunoscut cu cinism că revista ajunge tîrziu la studenți. După opinia sa, vinovat pentru întîrzierile în difuzare e șeful oficiului P.T.T.R., Gheorghe Crăciun. La rîndul lui acesta aruncă vina pe oficiantul cu presa, Gheorghe Ionel, care uită să expedieze la timp abonamentele. Tovarășul Gheorghe Ionel a învinovățit mașina oficiului care se defectează subit de cîte ori e vorba de străbătut cei 500 de metri pînă la cele două institute gălățene, unde trebuie duse abonamentele.

★ ★ ★

Dar, lovitură de teatru, tocmai cînd să punem punct acestor amare constatări iată că ne sosește nota cu buclucașele retururi de la difuzarea a 4 numere de pe lunile februarie și martie. Stupoare: aproape 1500 de exemplare returnate parvin din județe și municipii, unde nu există nici o facultate. Să notăm cîteva: Arad — 209, Brăila — 213, Ialomița — 96, Vrancea — 56, Caraș-Severin — 51 etc.

Întrebînd care este rațiunea unei asemenea distribuiri, ni s-a răspuns că acestea sînt comenzile. Cam ciudată și birocratică logică, dar la tovarășii de la difuzare nu ne mai miră. Și astfel, în timp ce la chioșcurile din preajma institutelor de învățămînt superior, la solicitarea „Vieții studențești" se ridică din umăr, la Slobozia sau la Panciu exemplare din revistă se pot găsi din belșug.

Pînă acum la semnalele privind sistemul haotic de difuzare a revistei noastre n-am primit nici un răspuns. Se vede că pîrghiile de transmisie a sarcinilor în cadrul acestei instituții funcționează după aceleași formule cu ale difuzării. Noi mai încercăm să tragem un semnal de alarmă. Cine știe, poate pînă la urmă se va auzi!

REDACȚIA

APLICAREA JUDICIOASĂ A HOTĂRÎRII PRIVIND MAJORAREA ALOCAȚIEI DE HRANĂ

În vederea aplicării cît mai corecte a dispozițiilor Hotărîrii privind majorarea alocației de hrană a studenților, precum și a folosirii cît mai judicioase și eficiente a fondurilor sporite de care vor dispune pentru pregătirea meselor administrațiile cantinelor, în toate centrele universitare au avut loc largi consultări ale studenților. Din relatările activiștilor Comitetului Executiv al U.A.S.R., ale reprezentanților Ministerului Învățămîntului și ale redactorilor revistei noastre care au participat la aceste discuții reiese că prevederile Hotărîrii necesită o serie de precizări în privința unor probleme de amănunt ale punerii lor în aplicare.

Astfel s-au ivit întrebări în legătură cu situația burselor de 75%. Reflectînd o dată mai mult grija pe care partidul și statul nostru o poartă studenților, este prevăzut ca sporul de valoare cuprins în procentajul de 25% de care nu beneficiază această categorie de bursieri și care va trebui achitat în plus la procurarea cartelei de masă — să fie suportat în întregime de către stat. Pentru studenții care beneficiază de bursă 75% în numerar sporul se va menține în limitele procentajului de 75%.

O altă problemă ridicată a fost cea a solvenților care iau masa la cantină achitînd anticipat costul cartelei. Între altele s-a propus ca studenților care nu doresc să-și procure cartele de masă la noul preț al acestora, bazat pe mărirea alocației de hrană a bursierilor, să li se pregătească un al doilea meniu care va coexista cu cel al bursierilor și al cărui preț ar putea rămîne cel actual, în limitele valorii de 10 lei pe zi.

Diferența de valoare dintre meniuri nu va putea fi încasată în numerar de către studenții bursieri care iau masa la cantină și care ar dori să servească în continuare meniul actual. Aceasta pentru că hotărîrea se referă în mod expres la majorarea alocației de hrană și de asemenea pentru că o astfel de posibilitate ar crea nu numai mari dificultăți administrative, ci și fluctuații de nedorit în pregătirea normală a mesei la cantină. Studenții bursieri care nu iau masa la cantină și primesc bursa în numerar vor primi și sporul integral al alocației pentru hrană (25%).

În problema utilizării sumei cu care va crește alocația zilnică pentru hrană, a repartizării acestei sume la cele trei mese zilnice, a fost exprimată o mare diversitate de opinii.

Majoritatea absolută a studenților au arătat că așteaptă în urma sporirii alocației de hrană o îmbunătățire substanțială a mesei, în primul rînd sub aspectul său calitativ, cu referiri speciale la masa de seară. De asemenea, cei mai mulți dintre studenți au cerut îmbunătățirea substanțială a mesei de dimineață sub toate aspectele ei. Unele propuneri (Iași, Galați, București) au vizat introducerea unei a patra mese sub forma unei gustări servite la pachet ca hrană rece între micul dejun și prînz. Alți studenți au propus introducerea în meniuri a unui supliment special la alegere, constînd din preparate calde sau reci, din produse de cofetărie sau răcoritoare. Suplimentul ar putea fi ridicat pe baza unui bon de supliment atașat cartelei de masă normale. Au loc în continuare consultări ale masei de studenți, se așteaptă propunerile și opiniile acestora în vederea stabilirii unor măsuri generale care să concretizeze aplicarea Hotărîrii. În altă ordine de idei considerăm că în noile condiții trebuie să crească preocupările și intervențiile în probleme sociale ale organizațiilor U.T.C. și asociațiilor studenților din institute și facultăți, este necesar să se întărească mai mult controlul obștesc al studenților asupra pregătirii mesei și a bunei deserviri în cantine.

Discuțiile purtate cu studenții au relevat între altele slaba activitate a unora dintre comitetele de cantină, care-și îndeplinesc formal sau deloc atribuțiile.

De asemenea, considerăm că textul integral al Hotărîrii cu toate precizările de amănunt stabilite prin instrucțiunile ministrului învățămîntului vor trebui afișate de îndată la secretariatele facultăților și în cantinele studențești pentru a fi cunoscute de către studenți. Revista noastră pune paginile sale la dispoziția cititorilor pentru exprimarea tuturor opiniilor, propunerilor și sugestiilor, privind folosirea cît mai eficientă a sporului alocației de hrană, precum și buna deservire din cantinele studențești.

Rector al Institutului politehnic, președinte al filialei ieșene a Academiei, membru în Consiliul de Stat, prof. CRISTOFOR SIMIONESCU este atît de greu de găsit și atît de divers solicitat, incit o dată intilnit înfățișarea sa calmă și tineresc degajată, ca și relaxarea discuției sînt de natură să uimească. Convorbirea noastră a avut în așa de mare măsură aerul dezvăluirii unui fel de a gîndi și de a fi preocupat, un atît de mare „interes pentru restul lumii" incit intrebările noastre inițiale nu au făcut decit să declanșeze cuvintul. Le transcriem deci în paranteză.

[a) Considerindu-vă, cu o mică metaforă, și constructor și beneficiar, cum vedeți problema creării și nevoii de cadre științifice? b) Ce vi se pare util și inutil în pregătirea politehnicianului? c) Cum vedeți relația meserie-știință în cazul inginerului de pe șantier sau din uzină? d) Cum vedeți problema frecvenței obligatorii și a cursurilor? e) Ce părere aveți despre cultura politehnicienilor. f) Cum vi se pare viața spirituală a Iașului?]

neliniștea intelectualului

CONVORBIRI

VIRUSUL ȘTIINȚEI

Nevoile de cadre științifice sînt enorme iar acoperirea acestor nevoi este în mare măsură formală. Numărul cadrelor repartizate în cercetare este în fiecare an sub necesități. Pe de altă parte, un număr relativ mare de oameni părăsesc domeniul pur științific sau pentru că nu simt o chemare specială spre el sau, mai ales, pentru că sînt slab plătiți. Între un inginer cercetător și unul de pe șantier diferența de salarizare este considerabilă: primul are o retribuție mult mai mică. Situația este nefirească și sîntem nevoiți să asistăm în felul acesta la un proces periculos pentru știință, rămasă fără un rezervor uman. Acest rezervor trebuie să fie cu atît mai mare cu cît nu toți cei chemați sînt aleși, ci numai o parte verificată prin talent, pricepere și consecvență. 10—15 ani după război, în timp ce principalele state capitaliste au făcut import masiv de creier și au muncit intens, la noi ritmul pregătirii oamenilor de știință a fost extrem de lent, aproape stagnant. Avem acum de recuperat rămînerea în urmă, pentru ca apoi să ne menținem la nivel contemporan, dînd importanță ambilor factori de care depinde acesta: omul (creier) și baza materială. În școala noastră superioară nu se fac eforturi serioase pentru depistarea valorilor încă de pe băncile ei, deși posibilități pentru preformarea oamenilor de știință ar exista. Una dintre acestea mi se pare pregătirea lucrării de diplomă. Eu îmi recrutez asistenții și cercetătorii tocmai dintre cei care își pregătesc diploma. Ei primesc o temă de cercetare cu obiective precise, pe care o realizează în tot cursul anului V, la catedră sau într-o uzină. Este un interval suficient pentru verificarea aptitudinilor și calității cuiva și sînt oameni care în acest proces se hotărăsc definitiv pentru știință. Totul depinde de capacitatea profesorului de a ști să-și molipsească elevii, important e ca virusul științei să treacă pe nesimțite de la profesor la elev.

DESCHIDERE SPRE NECUNOSCUT

Există domenii care presupun o continuă gimnastică a minții, care te duc discret spre necunoscut. Aici, mai mult chiar decît în alte părți, urmărirea de către profesor a unei programe rigide și predarea cunoștințelor în mod plat este dăunătoare. Marea majoritate a profesorilor sînt conformiști, își epuizează programa analitică cu pasiune — sau lipsă de pasiune — egală pentru toate, și cu rezultate egale. Dar o disciplină este o sumă de capitole, fiecare cu farmecul său și cu posibilitățile sale, diferite, de a fi transmise de la catedră. Important este ca din expunere tinerii să înțeleagă și să aleagă drumurile neexploatate. La curs ar trebui să se spună „În acest domeniu s-a făcut pînă aici", pentru ca necunoscutul să rămînă deschis clar noilor exploratori.

INGINERI ȘI SAVANȚI

În forma actuală inginerii noștri primesc în școală o pregătire mai nimerită pentru exploatare decît pentru cercetare, iar apoi, intrați în producție, problemele acesteia îi fac să subaprecieze tot mai mult cercetarea și experiențele. Se poate vorbi chiar de un conflict între știință și tehnică la inginerii din producție. Se vorbesc două limbi, una a inginerului din uzină sau de pe șantier și una a cercetătorului, om de știință, distanțat de nevoile producției. Nici împărțirea mijloacelor materiale nu este riguroasă, savanții avînd tot dreptul să invidieze forțele materiale ale industriei. Cred că trebuie găsit un **esperanto** care să facă posibilă înțelegerea celor două categorii prin apropieri reciproce. Munca de laborator îl distanțează pe cercetător de realitatea construcției, în timp ce munca din uzină și șantier îi distanțează pe ingineri de știință. Consiliul Național al Cercetării Științifice ar trebui să lucreze mai serios în acest domeniu, dar se acordă în general atîta importanță formalismului și atît de rar se ajunge la organic, încît se pierde cheia de la lacătul ușii care desparte aceste două mari încăperi: știința și tehnica. Elevi foarte apropiați de dascălii lor la terminarea universității, prinși de viață, se îndepărtează. Cred că menținerea unei legături cu școala ar putea suplini o parte din lipsuri. De fapt, în secolul nostru nu poate exista știință fără tehnică sau tehnică fără știință, nu se poate stabili unde începe una și unde sfîrșește cealaltă. Și va veni timpul cînd nu se va mai putea face nici o deosebire între ele.

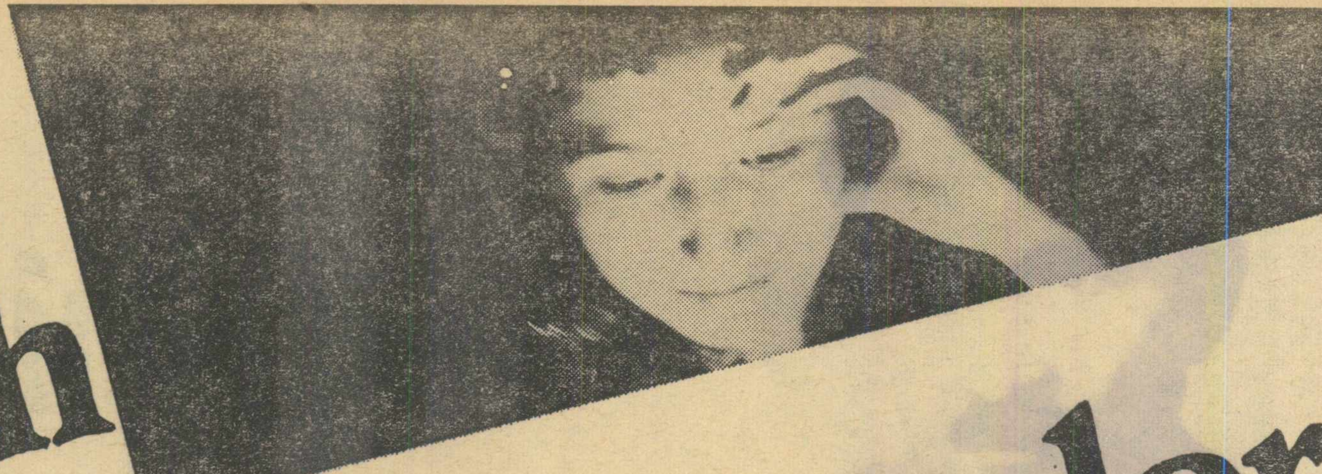
CLIMATUL IAȘULUI

Sînt unul dintre ieșenii pătimași. Ce voi spune izvorăște din această calitate specială. Port și azi necazul că „Liceul Național" la care am învățat și-a schimbat numele. Am făcut în Iași întreaga școală și mă leagă de orașul meu un profund atașament. De cîte ori a apărut tentația de a lucra într-un oraș mai din sudul țării, acest atașament și dragostea pentru moldoveni au învins și am rămas aici. Mi-am pus de multe ori problema — ce se petrece cu Iașul și de ce orașul care a deținut locul întîi în cultura țării a început în ultimele decenii să se claseze, cel puțin, neoficial, tot mai jos. Răspunsul ar putea fi că maratoniștii încetează de a mai învinge cînd îmbătrînesc. Dar nu, nu acesta e motivul și sînt convins că Iașul este încă destul de tînăr pentru a se menține la nivelul tradiției sale. Dar Iașul a fost zguduit de emigrația de cadre intelectuale spre Capitală. Procesul a început dinaintea războiului și s-a continuat pînă în anii trecuți. O perioadă de peste un deceniu a fost stagnat și procesul formării tinerilor, sau cel puțin a fost mult încetinit. Contactul cu străinii a încetat. În prezent se poate vorbi, chiar dacă doare, de o acalmie în viața spirituală a Iașului. La un moment dat a existat o teorie, nescrisă dar dăunătoare, a infirmității tinereții. Potrivit ei, tinerii nu sînt copți ca să preia conducerea. Horia Hulubei, Ștefan Procopiu și alți mari profesori au devenit profesori universitari pînă la 30 de ani. În perioada de acalmie 30 de ani este socotită o vîrstă copilăroasă. Și nu se poate spune că Iașul a fost văduv de cadre tinere. Nimeni nu s-a gîndit la moralul acestor oameni, asistenți la 40 de ani, conferențiari după 50. Aceasta a fost însă o frînă puternică. A doua este reprezentată de insuficiența bazei materiale distrusă în război; ne găsim încă și acum în perioada de redresare a bazei materiale. Poate că a treia frînă este o anume timiditate specific ieșeană. Mulți s-au retras din luptă neîncercînd distrugerea acestor zăgazuri. Intrăm acum într-o nouă perioadă de renaștere a Iașului. Beneficiem de un fond de cadre de mare valoare. Au și început să apară semne încurajatoare. Viața culturală își ridică nivelul, avem două reviste, o pleiadă de tineri poeți serioși. Lipsesc într-o anumită privință bătrînii și n-ar fi exclus să asistăm în următorul deceniu la o întoarcere la albie a forțelor plecate de aici. Dacă a existat aici o constantă, o permanență, aceasta a fost **climatul**, farmecul Iașului, care n-a dispărut niciodată. Iașul **nu te obosește**. Primăvara nicăieri nu e mai frumoasă. Iașul te obligă să ieși din cadrul îngust al omului blazat, îmbătrînit, să-l privești și să-l iubești. În ceea ce privește viitorul Iașului, sînt sigur că ceea ce depinde de ieșeni se va face.

...Și discuția continuă sărind de la literatura contemporană la nivelul ziarelor noastre, de la știința de a-ți împărți timpul la muzica de jazz, de la viața universitară la viața politică. Pentru că în cele două ore de convorbire nu am avut în față numai profesorul, academicianul, omul politic, ci pe toți cei pe care intelectualul Cristofor Simionescu îi închide în sine.

Ana BLANDIANA

tabla de șah a inițiativelor

IAȘI

ZIUA FACULTĂȚII

Rînd pe rînd, în fiecare sîmbătă seara, studenții facultăților Institutului politehnic din Iași își vor da întîlnire în cadrul unor seri culturale la care vor fi invitate cadre didactice și personalități marcante ale vieții culturale ieșene. Organizatorii își propun ca pe lîngă surprize, jocuri distractive și concursuri-fulger pe teme diverse să prezinte într-un cadru adecvat momente interesante din viața unor valoroși oameni de știință ieșeni. Expunerile se vor bucura de proiecții asigurate din fondul de filme tehnice realizate de studenții și cadrele didactice ale facultății.

COLECTIV DE PROIECTANȚI STUDENȚI

Alături de arhitecții și constructorii care lucrează la noile construcții ieșene va participa în viitor și un grup de proiectanți studenți ai Facultății de construcții, care vor realiza amenajări simple destinate activității recreative a studenților Acest colectiv va aduce o contribuție importantă și la construcția modernului complex de odihnă și agrement de la Ciric.

ALCHIMIA ENTUZIASMULUI

Ca și în domeniul pregătirii profesionale în care organizația U.T.C. a anului II Chimie și-a făcut simțită răspunderea față de modul cum își însușesc studenții obligațiile de studiu (anul II este fruntaș în această privință), și pentru activitățile educative s-au găsit forme și metode potrivite de organizare.

Desființarea organizației U.T.C. la nivelul anului nu i-a împiedicat pe studenți să fie în continuare inițiatorii unor activități frumoase și atrăgătoare.

Ca dovadă, în luna aprilie activul U.T.C. din an s-a preocupat de organizarea unei vizite la Întreprinderea de prelucrarea maselor plastice din localitate, la care au participat toți studenții.

Demnă de luat în seamă este și „seara distractivă" pe care studenții anului au pregătit-o împreună cu anul III al Facultății de electrotehnică.

Așadar, un început promițător de colaborare între facultăți în centrul nostru universitar.

Săptămîna trecută i-am inițiat din nou pe „chimiștii" din anul II într-unul din amfiteatrele facultății făcînd o călătorie imaginară la Moscova și Leningrad. E vorba de întîlnirea cu profesorul Schneider, prodecan al Facultății de chimie, care a fost invitat de studenți să împărtășească cîteva impresii din străinătate.

SĂ NE CUNOAȘTEM PROFESIUNEA!

Conducerea Institutului politehnic a răspuns cu maximum de promptitudine la solicitările studenților privind organizarea unor excursii de documentare tehnică. Studenții facultăților de Electrotehnică, Industrie ușoară, Chimie industrială au făcut deja cunoștință cu viitoarele locuri de muncă ale unora dintre ei. Asigurarea unor explicații detaliate și competente a fost întotdeauna un obiectiv de bază al unor asemenea excursii. Săptămîna aceasta, secția Energetică va face o vizită la C.E.T. Iași. Prezentarea tehnică a centralei va fi asigurată de profesorul Vasile Știrbu și de alte cadre didactice ale facultății.

O acțiune patriotică:

CONSERVAREA VESTIGIILOR ISTORICE!

Istoria noastră, zbuciumată și glorioasă în același timp, ne-a înzestrat cu numeroase monumente, unele vădind priceperea și vitejia noastră, acestea fiind vechile cetăți, altele frescele bisericilor și mînăstirilor, casele memoriale unde a trăit sau a trecut un scriitor sau o personalitate. Avem în biblioteci, în ciuda tuturor vicisitudinilor, cărți rare, manuscrise, cărora timpul le-a adăugat nu numai caratele valorii lor, ci și un anumit grad de uzură. Istoria ne-a creat pe noi, ne-a dat posibilitatea să ne mîndrim, ne-a înzestrat cu valori materiale și spirituale, iar noi sîntem datori să le îngrijim.

Centrele universitare unde ne facem studiile sînt orașe cu vechi monumente istorice și monumente de artă, cu biblioteci, cu un istoric bogat, cu un prezent vivace. Aici și acum în anii studenției să luăm o inițiativă în acest sens.

Ce-ar fi dacă un anumit monument istoric în reconstrucție ar fi dat în grija unei „echipe" studențești, să zicem de la Istorie sau Filologie ? De ce nu s-ar constitui echipe studențești care să lucreze voluntar cîteva ore pe săptămînă la operațiunile de restaurare ? Sau chiar un monument restaurat, un muzeu, ar putea intra „în custodia" parțială a studenților. Nu s-ar putea organiza, să zicem, „o săptămînă a Voronețului", unde, la fața locului, prin rotație, echipa studențească, însoțită de un cadru didactic, pe lîngă munca productivă ar audia un curs de istorie, de arheologie sau de istoria artelor ? Cine ar avea de pierdut ? Nimeni ! Poate cineva s-ar întreba : dar de unde atîtea fonduri ca să întreții știu eu cîți inși o săptămînă la Voroneț sau la castelul Huniazilor ?

Răspunsul e simplu ca și întrebarea : „Orice muncă productivă are o acoperire în bani. Dacă o echipă studențească lucrează o săptămînă pe un șantier de restaurare, nu aduce un cuantum de economii la capitolul investiții ? Eu cred că da. Acestea sînt lucrurile în mare sau mai bine zis mari. Dar se pot face și altele... Am amintit la început că bibliotecile noastre păstrează în rafturile lor cărți și manuscrise rare. Dar despre ele este vorba mai puțin aici, deoarece nu intră în uzul zilnic al studenților, iar îngrijirea și conservarea lor sînt în atribuția specialiștilor. Însă în munca noastră zilnică intrăm în contact cu cărțile din edițiile Academiei, ale Editurii pentru literatură sau cu edițiile de masă și bineînțeles cu periodicele atît de necesare informării zilnice. Cu toții știm că o foiletare frecventă uzează, rupe paginile. Mulți au obiceiul (rău sau bun ?!) de a sublinia cu creioane de diverse culori paginile cărților, crezînd că sînt singurii cititori și „comentatori" ai paginilor respective. De fapt lucrurile acestea sînt cunoscute de toți. Se pune întrebarea: ce s-ar putea întreprinde pozitiv de către noi, studenții, în acest sens? Să zicem că se poate iniția și în acest caz „echipa de salvare" — de inițiere. Cei care s-ar oferi (voluntar) ar putea lucra cîteva ore pe săptămînă (cu asentimentul conducerii bibliotecii) la refacerea paginilor însemnate cu creionul (în mod supărător), la lipirea și repararea paginilor rupte sau aproape rupte. Același lucru este valabil și în cadrul colecțiilor de periodice. Cineva o să spună : bine, dar fiecare bibliotecă are un serviciu permanent pentru asemenea muncă. După cîte știu și din cîte s-a observat, acest personal este insuficient. Alții ar răspunde : în 5 ani de studenție nu cred că am ocazia să mă uit de două ori în aceeași carte sau revistă.. Cît o uzez eu? Poate că aceștia s-ar putea să aibă dreptate. Dar o carte trece totuși în viața ei (și cărțile au viață lungă) prin mii de mîini care vor să o exploateze la maximum. Oare aceste mîini care o răsfoiesc și o inserează cu tot felul de sublinieri nu ar putea deveni și mîinile care să o îngrijească ? Și cărțile din fondul unei biblioteci și toate cărțile la un loc alcătuiesc o parte din tezaurul cultural al unei țări.

Acestea ar fi cîteva aspecte referitoare la problema ridicată. S-ar putea să fi fost unilateral, că m-am referit doar la 2—3 elemente ale situației. Nu-i nimic ! Am scris acestea rînduri cu intenția de a deschide o rubrică de discuții. E o simplă părere a unui student de la filologie care se leagă și el unde-l doare.

Nicolae VLAD

ȚURUL EUROPEI PE BICICLETĂ

Fără a-și propune să stabilească un nou record în materie, studenții Gh. Lungu și Radu Văcaru de la Facultatea de agronomie sînt hotărîți să-și înscrie numele pe lista realizatorilor turului Europei. Bucurîndu-se de înțelegerea și sprijinul forurilor în drept, temerarii pasionați ai sportului cu pedale și-au terminat pregătirile și așteaptă cu nerăbdare vacanța. Urîndu-le drum bun ne exprimăm speranța că ne vor destăinui la întoarcere cîteva din peripețiile lor.

CERC DE ASTRONAUTICĂ ȘI COSMONAUTICĂ

La început a fost un om : Virgil Scurtu — anul IV, Facultatea de fizică. Pasiunea pentru astronautică și cosmonautică a omului nostru este cunoscută chiar din paginile revistei noastre. După îndelungi încercări, inimosul fizician a reușit să creeze în cadrul Casei de cultură un cerc de astronautică și cosmonautică, care polarizează în jurul său tinerii amatori din centrul nostru universitar. Cunoscute fiind contribuțiile importante ale amatorilor în acest domeniu, cercul condus de Virgil Scurtu își propune ca pe lîngă observațiile astronautice să participe curent la cercetările astronautice pe plan național.

PRODUCȚII ALE STUDENȚILOR

Numele studentului AUREL BRUMA de la Facultatea de filologie a devenit binecunoscut iubitorilor teatrului din centrul nostru universitar. Piesa sa „Mona Lisa", prezentată în cadrul Festivalului artei studențești, a dovedit remarcabilele sale calități de dramaturg. Tot pe aceeași linie, de promovare a tinerelor talente, se prezintă în cadrul finalei festivalului un text original de estradă semnat de studentul Alexandru Pascu.

Reușita acestor spectacole demonstrează încă o dată că centrul nostru universitar nu duce lipsă de talente.

COMPLEXUL SPORTIV „CIRIC"

Una dintre cele mai mari acțiuni recente din centrul universitar Iași a fost zilele acestea deschiderea șantierului complexului sportiv-distractiv „Ciric". Studenții, peste 1000, veniți pe malurile frumosului lac ieșean, au pornit cu entuziasm la lucru. Complexul „Ciric" va avea două terenuri de tenis, un teren de fotbal, unul de baschet și handbal în șapte, un ștrand și un bazin olimpic. Bineînțeles, nu vor lipsi plaja și o amenajare pentru camping într-un decor minunat. Pe lîngă lucrările calificate, munca patriotică se va desfășura cu participarea zilnică a 300 de studenți care au atacat principalele obiective : terenurile de tenis, baschet și handbal. Terminat, complexul „Ciric" va fi una dintre cele mai mari și mai pitorești baze sportive studențești.

FESTIVALUL DE ARTĂ STUDENŢEASCĂ

Premiile concursului de la Iaşi

1. BRIGĂZI ARTISTICE STUDENŢEŞTI

Premiul I — *brigada artistică a Institutului politehnic din Bucureşti, pentru programul „Vivat Politehnica"* ; premiul II — *nu s-a acordat* ; premiul III — *brigada artistică a Centrului Universitar Timişoara.*

2. ESTRADA

Premiul I — *nu s-a acordat* ; premiul II — *spectacolul „Anti-Estradă" prezentat de Centrul Universitar Iaşi, cu o menţiune pentru originalitate, spirit tineresc şi inovaţie* ; premiul III — *nu s-a acordat* ; menţiune : *spectacolul „Seminar la Estradă", prezentat de Centrul Universitar Bucureşti* ; menţiune specială — *spectacolul prezentat de Centrul Universitar Tg. Mureş, pentru* cea mai bună ţinută scenică.

S-au acordat de asemenea :

a) premiul pentru cel mai bun text de brigadă artistică *lui Petrică Gheorghe şi Bobiţă Militaru, pentru textul spectacolului „Vivat Politehnica"* ; *b)* premiul pentru cel mai bun text studenţesc *lui Mircea Homentkovski şi Alexandru Pascu, pentru textul spectacolului „Anti-Estrada".*

★

Premii de interpretare actoricească :

Premiul I — *grupului comic alcătuit din : Puiu Haţeganu, Cornel Moldovan şi Eric Monyak din Centrul Universitar Cluj ; cuplului comic : Radu Suliman şi Mihai Costescu din Centrul Universitar Braşov ; lui Jean Stănescu, din formaţia „Vivat Politehnica", Bucureşti* ; Premiile II şi III *nu s-au acordat* ; menţiune — *Mircea Homentkovski din spectacolul „Anti-Estrada"* ; premiul pentru prestidigitaţie — *lui Constantin Pipera din formaţia „Seminar la Estradă".*

3. DANSURI MODERNE

Premiul I — *Grupului de dansatori ai C. U. Bucureşti pentru dansurile „Doi bărbaţi şi o femeie" şi „Pepsi Cola"* ; premiul II — *Ansamblului de dansuri moderne al C. U. Tîrgu-Mureş* ; premiul III — *nu s-a acordat* ; menţiuni — *dansului „Tinereţe", prezentat de C. U. Iaşi, dansului ritmic prezentat de Doina Călin, Inda Vardai şi Ion Codreanu de la C. U. Galaţi.*

Pentru îndelungată şi consecventă activitate de instructaj artistic, juriul apreciază şi felicită pe instructorul brigăzii artistice Politehnica Bucureşti — PETRICĂ GHEORGHE.

4. ORCHESTRE DE ESTRADĂ

Premiul I — *Cluj* ; premiul II — *Tg. Mureş* ; premiul III — *Centrul Universitar Bucureşti.*

5. ORCHESTRE DE MUZICĂ UŞOARĂ

Premiul I — *„Meteor"-Iaşi* ; premiul II — *Orchestra de suflători Braşov* ; premiul III — *Centrul Universitar Timişoara.*

6. FORMAŢII VOCAL-INSTRUMENTALE BEAT

Marele Premiu Beat '68 — *„Phoenix" Timişoara.*

Premiul I — *„Mondial"-Bucureşti* ; premiul II — *nu s-a acordat* ; premiul III — *„Roşu şi negru"-Iaşi* ; menţiuni : *Ion Cricojdoiu-Iaşi ; Gh. Mitelman-Tg. Mureş.*

7. SOLIŞTI DE MUZICĂ UŞOARĂ

Fete :

Premiul I — *Aqvilina Severin (Timişoara)* ; premiul II — *Ileana Chira (Cluj)* ; premiul III — *Miruna Dobrescu (Craiova)* ; menţiuni : *Lidia Popescu, Elena Mauc (Timişoara), Lenuş Popovici (Iaşi), Melania Chiriacescu (Bucureşti).*

Băieţi :

Premiul I — *Gabriel Drăgan (Bucureşti)* ; premiul II — *nu s-a acordat* ; premiul III — *Ştefan Cojocaru (Iaşi* ; menţiuni : *Octavian Cadia (Cluj), Puiu Năstase (Bucureşti), Milan Iurkovici (Craiova), Mircea Hrin (Bucureşti).*

8. MENŢIUNI PENTRU DUET

Surorile Sanda şi Mioara Sîntu (Cluj) ; Delia Lucaciu, Stela Enache (Cluj).

9. COMPOZITORI ŞI INTERPREŢI STUDENŢI

Premiul I — *Florin Bordeianu-Timişoara* ; menţiuni : *Monica Bozac (Cluj), Doroczi Suzana (Tg. Mureş), Silvia Marcu — pentru originalitate (Cluj)* ; menţiuni : *tot pentru compoziţii studenţeşti : Eric Moniac, Pompiliu Haţeganu (Cluj)* ; premiul special al juriului pentru popularitate, diversitate şi contribuţii artistice deosebite — *Marilenei Strejaru.*

Diploma de onoare a festivalului, pentru merituoasa lor contribuţie dirijorală, tovarăşilor : Gabriel Mărgărint (Cluj), Al. Herşcovici (Tg. Mureş), Andrei Ghehan (Bucureşti).

Radioteleviziunea română a mai oferit premiul „Metronom '68" formaţiei beat „Phoenix" din Timişoara o dată cu înregistrarea şi prezentarea imediată în emisiuni, precum şi cu înregistrarea discului nr. 1 de muzică beat.

Felicitîndu-i călduros pe cei premiaţi şi menţionaţi şi urîndu-le noi succese, revista noastră promite să revină într-un număr viitor cu cronica de rigoare a valorosului concurs de la Iaşi.

REPORTER

ARTE 7 ZILE

LUNAR 11

Organizarea unui aşa-numit Club al artelor la Casa de cultură a tineretului şi studenţilor din Iaşi este fără îndoială o iniţiativă lăudabilă şi nelipsită de inedit. La Iaşi, însă, această iniţiativă mi se pare cu atît mai firească şi am putea să ne mirăm de ce nu a fost luată mai de mult. Mirarea este îndreptăţită dacă ne gîndim că Iaşul este oraşul unor vestite saloane, cenacluri literare (în fond cenaclul de la „Junimea" nu era şi el tot un club ?) şi redacţii vestite în cultura românească, redacţii care în majoritatea lor au fost la urma-urmei şi nişte cluburi ce înlesneau acele simpozioane (discuţii libere pe diferite teme : filozofice, literare, culturale etc.) în sensul în care erau ele concepute încă de pe vremea lui Platon şi Socrate. Poate că şi acest fapt a contribuit ca multe dintre redacţiile ieşene să constituie adevărate focare ce au luminat cu razele lor cultura românească în diferite etape ale ei.

Interesantă dintr-un început ni s-a părut modalitatea de desfăşurare. Nu ne-am mai întîlnit cu acel nelipsit prezidiu aşa-zis coordonator, cu programarea prealabilă riguroasă a celor care vor citi ceva sau vor discuta în legătură cu o problemă anume, aşa cum ne obişnuisem pînă acum la alte activităţi cultural-educative. S-a observat intenţia de a nu crea o atmosferă rigidă, care duce de cele mai multe ori la oficialitate, ci s-a lăsat frîu liber spontaneităţii şi adevărului.

Aşa se explică succesul degajat al primelor întruniri, fie că au fost seri de poezie, de muzică sau întîlniri cu profesori străini. Am vrea să ne oprim la una dintre aceste manifestări, care ni s-a părut deosebită de celelalte prin modalitatea desfăşurării şi seriozitatea ideilor aduse în discuţie. De altfel, publicul, pentru care sala clubului s-a dovedit mult prea mică, a consemnat prin interesul arătat aceste lucruri. E vorba de seara de poezie LUNAR 11.

LUNAR 11 este un grup format din cei mai reprezentativi poeţi ai Iaşului la această oră : Ion Chiriac, Adi Cusin, Paul Drumaru, Ion Covaci, Emil Brumaru, poeţi care au hotărît organizarea în ziua de 11 a fiecărei luni a unei şezători în care să-şi citească ultimele versuri. Seara de aprilie a fost deschisă de Ion Covaci, student anul III Filologie, care într-un scurt cuvînt introductiv a fixat ideile directoare ale acestei iniţiative, pornită dintr-un program „mai mult etic decît estetic", în scopul creării unei efervescenţe ieşene demne de alte decenii celebre. La succesul acestei prime seri de poezie adevărată au contribuit şi fondul muzical (Sabin Păuţă), precum şi tablourile (gravuri şi pînze) expuse de Petre Aruştei.

Clubul ieşean al artelor a păşit cu dreptul, reuşind să entuziasmeze încă de la înfiinţarea sa.

Nu ne mai rămîne decît să-i dorim succes pentru ca la acest început de bun augur să se adauge o activitate rodnică şi îndelungată.

Constantin COROIU

ÎN AŞTEPTAREA SPECTATORILOR

În ultima vreme, Conservatorul din Iaşi a fost gazda unui adevărat festival muzical, bogat în manifestări artistice, atît prin numărul lor cît şi prin varietatea acestora. Nu de mult, studenţii clasei de pian au susţinut în cadrul unei producţii interne o reuşită seară muzicală. Lucrările alese pentru acest recital (Bach, Chopin, Scarlatti, Schumann) au solicitat în egală măsură munca, talentul şi grija interpreţilor.

Dintre pianişti, Felicia Dermendriu a făcut dovada unor resurse inepuizabile de procedee tehnice, execuţia sa fiind încărcată de un vibrant patetism. Veronica Legradi a reuşit să stăpînească cu siguranţă sincopele de mare dificultate tehnică impuse de structura armonică a compoziţiei interpretate, Liana Corbu s-a integrat armonios în dimensiunile muzicii, oferindu-ne cu sobrietate coloritul timbral al lucrării. Brigitt Galtz a fost sub apariţiile sale anterioare. Nicoleta Tăutu este muzicală, sensibilă, însă fără prea multă forţă de redare a intensităţii.

Alături de producţia clasei de pian, catedra instrumente de suflat a susţinut separat mai multe concerte, completînd o agendă muzicală nu foarte des atît de încărcată. La aceste producţii s-au evidenţiat în mod deosebit fagotistul Bernard Czabo, Siia Petru — clarinet şi oboistul Tudor Nicolae.

Formaţiile de cameră ale Conservatorului au oferit de asemeni numeroase producţii atît în studioul Conservatorului cît şi în sala Filarmonicii, în programele lor figurînd lucrări ale marilor compozitori Beethoven, Mozart, Haydn, Varèse ca : triouri, divertismente, cvartete, cvintete. Concertele au reflectat în bună măsură nivelul de pregătire serios al tinerilor interpreţi. În Trio-ul pentru vioară, violoncel şi pian de Beethoven, interpreţii au dovedit că un studiu profund, precum şi o cunoaştere reciprocă realizate în munca de ansamblu duc la rezultate demne de orice efort. Seara a însemnat o reuşită, făcînd ca manifestările ulterioare să fie privite cu viu interes.

Concertul susţinut de studenţii Conservatorului în colaborare cu Filarmonica din localitate a fost realizat la un bun nivel artistic. Dificultăţile tehnice ale Concertului în sol minor op. 26 de Max Bruch, de loc neglijabile şi care pîndesc pe interpret, ascunse sub oglinda numai aparent netulburată a simplităţii liniei melodice, au fost rezolvate cu îndemînare de violonistul Schwartz Miron, care a reuşit să redea cu dezinvoltură întregul discurs muzical.

Cu acest prilej s-a reliefat larga înţelegere muzicală a fagotistului Francisc Antal, interpretul Concertului în si bemol major pentru fagot de Mozart. Problemele de tehnică au fost rezolvate cu uşurinţă şi atitudine modestă, degajînd o varietate de poeme sonore aproape imprevizibile. Sunetul cald, catifelat, calităţile expresive l-au ajutat în realizarea unui echilibru sonor, sobru.

Prin varietatea manifestărilor, prin seriozitatea pregătirii, prin ţinuta artistică de o certă valoare, aceste seri muzicale au marcat o clară intensificare a activităţii faţă de trecut, care, dacă va fi continuată în acelaşi ritm, va înregistra numeroase succese.

Gh. PUIU

IAŞI

FORMULA TEATRULUI STUDENȚESC DIN NOU ÎN DISCUȚIE

O primă retrospectivă după tensiunea celei mai dense efervescențe cultural-artistice studențești — din prima jumătate a lunii aprilie a.c. prin „Primăvara studențească“ ediția a III-a și „Festivalul artei studențești“ ediția 1968 desfășurate la Cluj — impune reflecții de profunzime privind prezentul dar mai ales viitorul artei studențești în general și al celei teatrale în special. Fără să aureolăm cele ce urmează cu atributul de „singure“ direcții de orientare și perspectivă privind teatrul studențesc și problemele sale, vrem să oferim cititorilor un prolog la discuții mai ample pe această temă. Pentru a evita subiectivismul unor păreri singulare, discuțiile noastre au căutat să antreneze un număr cît mai mare de participanți la festival : autorități regizorale, critici de artă, conducători de instituții culturale studențești, studenți etc.

1966—1968 : DIFERENȚĂ CRONOLOGICĂ, ARTISTICĂ ?

Andrei Șerban (regizor) : DA, un progres net. E foarte bine că am văzut din ce în ce mai mult încercarea de a găsi un limbaj teatral propriu exprimînd puncte de vedere personale ale creatorilor. Nu văd însă rostul unor scheme prăfuite cu miros de mucegai, copii ale teatrului vechi, dat la reformă ca în „Moartea unui artist“ (Oradea), „Ostatecul“ (Brașov) etc.

Lucian Pintilie (regizor) : DA. Cîteva formații au adus un evident progres : București, Cluj, Iași și, o surpriză plăcută, Baia-Mare cu „Picnic pe cîmpul de luptă“.

Adrian Vasilescu (redactor la „Scînteia tineretului“) : DA. Calitativ, ca orientare generală, actualul festival a depășit pe cel anterior, chiar dacă numai 2—3 echipe merită a fi reținute...

L. Ravaru (student-Iași) : DA, deși se mai pastișează încă teatrul profesionist.

★

Un progres evident (bineînțeles cu rezerve asemănătoare celor de mai sus), un progres determinat nu numai de entuziasmul și tinerețea ce au invadat Casa de cultură a studenților din Cluj, ci și de pulsul, adesea tahicardic, al căutărilor febrile de pe scenă. S-a căutat și se caută încă...

O FORMULĂ A TEATRULUI STUDENȚESC. S-A GĂSIT ?

Lucian Pintilie : NU. Categoric nu. Teatrul studențesc de la noi încă nu și-a spus cuvîntul. Ce am văzut deocamdată sînt încercări — reușite sau nu — de mimetism (unele formații au mimat teatrele profesioniste, altele trupe străine). Un lucru de consemnat este încercarea de trezire ; se schițează o orientare proprie dar încă vag. Să așteptăm... dar nu cu mîinile-n sîn !

Andrei Șerban : NU. Nu s-a ajuns la o formulă de teatru studențesc. Ceea ce am văzut e extraordinar de eclectic.

Petre Pufan (Arhitectură-București) : NU, cu o precizare însă. Acum doi ani ne-am prezentat cu piesa „Nu sînt turnul Eiffel“ de Ecaterina Oproiu, considerată o noutate la vremea aceea. Anul acesta spectacolele de acest gen au fost mai multe. Și nu întîmplător. Înseamnă că studenții sînt foarte receptivi la nou. Și mai înseamnă că aceasta ar fi calea pe care trebuie să meargă teatrul studențesc. Încă sîntem la început cu toții dar important e că se conturează un drum în față.

Adrian Vasilescu : NU. Deocamdată nu putem vorbi de un teatru studențesc, teatru-laborator, așa cum ar trebui să fie. Germenii mijesc însă.

★

Răspunsuri cu esență comună. NU, dar... Acest „dar“ ne dă speranțe. Se conturează, deși încă vag, un specific studențesc în teatrul nostru, cîteva din determinațiile sale (deja atinse sau în curs de cîștigare).

DE CINE ȘI DE CE TREBUIE FERIT TEATRUL STUDENȚESC ?

DE REGIZORI PROFESIONIȘTI (**Lucian Pintilie**), mai ales că multe formații studențești sînt regizate de actori de mîna a doua sau a treia, cu retina infectată de imagini și rigori scenice ce și-au trăit traiul de 30—40 de ani.

DE EXAGERĂRI INUTILE (**Constantin Dinulescu**-regizor Iași). Să nu sară peste cal de dragul unor tendințe abracadabrante. Rezultatul cel mai adesea e invers celui scontat. Un exemplu : „Avram Iancu“ de Lucian Blaga prezentat de Craiova a surprins prin candoarea cu care, de dragul „modernismului“, s-a ucis tensiunea poetică a piesei, manevrînd supărător sumara recuzită în timpul spectacolului.

DE IMITAREA TEATRELOR PROFESIONISTE (**Andrei Șerban**). O asemenea tendință nu numai că e inutilă (termenul de comparație — teatrul profesionist e mult prea avantajat prin tehnică interpretativă și dotare materială), ba chiar periculoasă, blocînd inițiativa și cultivînd inerția (mai ales că numeroase teatre profesioniste mai au încă mult de luptat cu această inerție).

CE TREBUIE SĂ FIE UN TEATRU STUDENȚESC ?

Andrei Șerban : IDEI-POLEMICĂ, dezbătute viu, interesant, tineresc. Teatrul studențesc trebuie să aibă predominantă bucuria de a juca, dăruirea sinceră, chiar naivă. Ar fi splendid !

Lucian Pintilie : JOACA DE-A TEATRUL, GRAȚIOASA NEBUNIE ! Nu în sensul rău al cuvîntului, ci în sensul că teatrul studențesc, lipsit de probleme de casă, de determinări financiare, să posede actori care să nu uite că se pregătesc să devină activi medici, geologi, ingineri etc., oameni care joacă în orele lor libere, cu plăcerea și nebunia unor copii mari, un joc — paradoxal — serios !

Const. Dinulescu : NOUL, NOUL, NOUL. Trebuie să aducă lucruri care să suscite interesul, să șocheze. Noi, cu teatrul nostru studențesc, sîntem cam în urmă față de alte țări. Ce-i de făcut ? Desigur, e mai simplu să calci pe urme bătătorite de alții, dar nu-i cel mai onorabil. Așa că, decît să copiem pe alții (în paranteză fie spus, pînă copiem noi experiența străinilor adesea ea și-a trăit traiul !) mai bine facem ceva al nostru.

Magda Bordeianu (București) : TALENT — fără de care nu există artă. INTELIGENȚĂ — pentru că reprezintă o generație de intelectuali. ENTUZIASM — fără de care și cel mai tînăr om e bătrîn. ELIMINAREA RIGORILOR și ȘABLOANELOR VECHI — pentru a avea libertatea absolută de exprimare și gîndire.

ATUURILE TEATRULUI STUDENȚESC

Desigur, orice idee, pentru a se afirma, are nevoie de avantaje față de altele. Teatrul studențesc este o idee excelentă și se pare că e pe cale să devină concurentul (nu copia !) teatrului profesionist. Este oare într-adevăr vorba de o concurență ? Ce șanse are teatrul studențesc într-o astfel de confruntare aparent inegală ? De fapt este vorba de o orientare a teatrului studențesc pe un alt drum, drum dificil, dar poate de aceea mai frumos. Atuurile lui principale în aceste căutări sînt două : tinerețea interpreților și publicul.

M. Bordeianu : PUBLICUL — marele colaborator, pe nedrept uitat și ignorat. Toată lumea e de acord că, în ultimă instanță, oricît de curajoase ar fi intențiile unui teatru, dacă nu sînt înțelese de public, se pierd. Avantajul teatrului studențesc constă tocmai în acest public unitar și de înaltă calitate intelectuală. Publicul studențesc e un critic foarte fin, foarte receptiv la nou, fără false acte de politețe (citiți aplauze nemeritate). Se manifestă franc : alb sau negru. Cîștigînd un asemenea public ai certitudinea calității.

Rusu Voicu (Cluj) : TINEREȚEA — studenții sînt o entitate socială ce nu îmbătrînește niciodată. Un teatru ce i-ar reprezenta ar fi veșnic tînăr. Ar fi un teatru al căutărilor, al experiențelor. Nereușita unei experiențe nu ar însemna un crah financiar de casă, ci îndemnul la căutarea altui drum. Actorii studenți nu sînt nevoiți să lupte obsesiv prin orice mijloace (în aceste cazuri, de obicei se dau la curățat lucruri vechi) să-și păstreze titlul de „artist emerit“ ci, liber față de obligații și reguli, s-ar desfășura cu sinceritatea unui îndrăgostit.

★

Se impune totuși constatarea unui salt calitativ în domeniul teatrului studențesc ; reușite, tendințe.

APROPIERI DE O FORMULĂ PROPRIE.

N. Reiser : Am înființat primii un studiou de teatru. Baza repertoriului : căutarea și promovarea noului, experimentul, eliminarea la maximum a decorului. Vrem o costumație identică pentru toți interpreții plus un element simbolic (șorț pentru bucătăreasă, un epolet pentru militar etc.). O intercolaborare între diferite facultăți ne ajută la realizarea decorurilor.

M. Bordeianu : De cîteva luni ființează un studiou al nostru : „Podul“. Am creat o sală fără scenă, componenții trupei au fost admiși prin concurs (totul a început de la cîțiva entuziaști !). Ne-am orientat spre anii mici, pentru a-i da continuitate, am pornit de la a stabili un regulament propriu de funcționare, fonduri (primite în mică măsură), aproape totul a fost făcut prin mijloace proprii — componența trupei din diverși „specialiști“ ne-a ajutat la asta. Legătura cu publicul (deși redus pentru studioul nostru — 80 persoane pot fi spectatori !) ne ajută mult. Repertoriul : „Podul“, „Cocorul de pe cumpăna fîntînii“, „Bătături, bătături de fiecare zi“, „Vorbește-mi ca ploaia și lasă-mă să te ascult“... s-a dovedit adecvat...

C. Ștefănescu (Cluj) : Am făcut o trupă de teatru și noi la Filologie. Sigur, au existat studenți inimoși care au „acceptat“ să facă „teatru studențesc“ ! Dar e necesar și sprijinul unor profesioniști receptivi la nou, ei înșiși predispuși la asta !

C. Dinulescu (Iași) : A trebuit să riscăm. Am avut mult de insistat pentru a convinge anumite persoane (!) să accepte punerea în scenă a unei piese ca „Mona Lisa“ aparținînd studentului Brumă. Ea trebuia mai întîi înțeleasă. Am explicat-o. Și... am trăit teama eșecului la un public pretențios dar... succesul ne-a dovedit că noul nu numai că „prinde“ dar se și impune atenției spre a fi cultivat.

DE CE NUMAI CÎTEVA ?

L. Pintilie : Pentru că spectacolele prezentate de formațiile studențești **sînt regizate de actori de mîna a cincea** care, de altfel, nu mai au loc la teatrele profesioniste, echipele studențești devenind prilej de completarea normei și e clar că asemenea oameni aduc inevitabil cu ei mimarea schemelor prăfuite din teatrele profesioniste.

P. Pufan : Încă **nu s-a ajuns la o recompensare** a entuziasmului și pasiunii cu care studenții fac teatru. De pildă noi, acum doi ani, deși am luat locul întîi cu „Nu sînt turnul Eiffel“ la Zagreb, a fost trimisă formația I.A.T.C. și, culmea, cu aceeași piesă.

I. Albescu (Cluj) : Spectacolele de teatru prezentate de actori sînt regizate de actorii închistați în formule și mijloace de acum 20—30 de ani. „E vinovată Corina ?“, cu care ne-am prezentat la „Primăvara studențească“, era sortită de la început eșecului. Deși de mult perimată, a trebuit s-o acceptăm pentru că regizoarea (Silli Munteanu) a argumentat că vîrsta dumneaei e competentă în alegerea piesei și a formulei scenice care ni se potrivește. Noi studenții NU avem încă libertatea alegerii (atîta timp cît formațiile de institut sînt regizate de profesioniști plătiți și areceptivi la nou).

CÎTEVA PROPUNERI.

L. Pintilie : Studenții să fie lăsați să facă singuri teatru. Să se creeze trupe studențești independente care să se autofinanțeze. Asta nu înseamnă că nu trebuie ajutați. Dimpotrivă, e necesar un fond de început, care să le dea posibilitatea să se descurce.

P. Pufan : Prima condiție : **independența** teatrului studențesc. O trupă de teatru studențesc nu trebuie neapărat constituită pe lîngă Casa de cultură a studenților, ci constituită în sine cu obligații și drepturi. În plus, să aibă fondurile necesare. Inițial acestea ar putea avea forma unui avans de credit care ulterior ar putea fi restituit.

H. Reiser : **Regizorii de preferință să fie studenți sau actori cît mai receptivi la nou, la tineresc.** Autofinanțare.

I. Albescu : Repertoriul trupelor studențești să fie alcătuit de componenții trupei.

M. CRISTOIU ZANC

Venim de departe şi mergem către foarte departe

A trece prin ţară este o pioasă şi vibrantă datorie a pămîntului. Din totdeauna, drumeţul a trăit prilejul de a contacta înţelegerea ochilor deschişi să privească — la spiritul locului, al omului care-i răsfaţă frumuseţea.

★

Am călcat pe urmele Jiului într-o vară, acoperită — de atunci — cu înălţări. Notam Petroşanii : „oraş mic, săltat din cărbune. Se construieşte aici — înnoirea nu ţine de timp, ci de spaţiu — Capitala cărbunelui. Cărbunele este o tradiţie. (Folosind deseori noţiunea de tradiţie, o facem pentru a sublinia, a remarca, a elogia perseverenţa care generează continuitate). Îmi plac oamenii locului. Şi vorba lor...".

★

Pe harta ideală, cititorul situează Petroşanii în raport cu nişte coordonate economice, învăluite într-un nimb de lumină bogată dar şi neagră, strălucitor de neagră. Călătorului îi apar ca frontieră între lumină şi nelumină, prilejuită de natura generoasă şi neprevăzută. Vechiul Petroşani n-a dispărut cu totul, oraşul modern se dezvoltă sub ochii obişnuiţi de aceşti ani cu extinderi sau înlocuiri în ritm de viaţă clocotitoare, de pe care amprenta provinciei se şterge treptat. Carte cu istoria întreagă a acestui oraş, a oamenilor şi înălţărilor lui — Muzeul mineritului.

★

În loc de fotografie : oraşul se compune, sub priviri gradat uimite, din umbre şi neumbre, prelungindu-se căutător spre ora muncii. „Soarele răsare la ora 5,50" — o nepotrivire în acest anotimp de încordare, de emoţie şi încordare : ziua începe cu fiecare clipă grăbită, temperatura muncii prinde să urce spre valorile unei zile toride.

★

Institutul de mine s-a aşezat mai aproape de soare, deasupra unui urcuş încercănat de brazi. Treptele rare s-au constituit într-un simbol al cuceririi înălţimilor dinspre lumină, pentru cei ce le urcă în fiecare zi altfel. Cu ei, dimineţile oraşului se însufleţesc, prind să ridă. Filtrată de brazi, forfota lui ajunge aici, sus, o dată cu prima dintre chemările şcolărescului clopoţel : ore ale memoriei şi înţelepciunii. Pe aici respiră cărbunele !

★

„Ce mai faceţi oameni şi buni şi harnici ?".

Învăţăm. Muncim. Ne punem probleme, le rezolvăm... Vine sesiunea de comunicări ştiinţifice. O pregătim cum se cuvine. Scoatem o foaie volantă, primul număr — în cinstea ei.

Şi la primăvara oraşului ne-am gîndit. „Sîntem" municipiu. 300 dintre noi am ajutat, săptămîna asta, la împădurire ; întreţinem şi două baze sportive.

Nici să ne lăudăm n-avem timp. Muncim, învăţăm, ne rezolvăm problemele...

„Da' nu vă mai odihniţi ?"

Sigur. Am fost de-am văzut ţara. 340. Timişoara, Rusca Montană, Clujul, Curtea de Argeş, Piteşti... Şi Valea Jiului, sigur ! Mai mergem... Avem echipă de teatru. I-am trimis la Cluj, la concurs. Nume ? Toţi pun suflet : H. Roth, D. Mihăilă, P. Mercedes... Am trimis doi observatori la Timişoara, să vadă cum se fac filme. Facem şi noi. Şi program pentru „Barul tineretului", la Casa de cultură a municipiului, facem. Să fim în inima oraşului. Şi — sîntem !

Dramatica relaţie tehnică-spirit capătă o nouă şi adevărată realizare, răspunzînd aici unor aspiraţii fireşti...

★

Leagănul oamenilor sortiţi cărbunelui s-a restructurat şi el, determinînd traiectoria unor existenţe altădată inedite. Onisim Todeaşcă. 8 ani — maistru la Întreprinderea minieră Vatra Dornei. Facultatea de mine. Amintiri frumoase, irepetabile. A mai rămas, înaintea titlului de inginer („Inginer miner, vă rog să specificaţi !") proiectul de diplomă : „Mecanizarea tăierii cărbunelui cu ajutorul plugurilor de cărbune", pluguri cu mari perspective de a fi trimise în ajutorul oamenilor. 9 mine în funcţiune, 3 — în curs de deschidere... O promisiune : „În munca de cercetare sînt probleme mari şi multe pete albe..." Pasiuni : teme de cercetare concretă, în care ştiinţa să vină cu soluţii practice. „Să dezvăluie ţării comorile pămîntului său".

Fotografie pentru o dedicaţie : la panoul de onoare, în primele rînduri, cu cea mai mare medie obţinută în sesiunea de iarnă : Onisim Todeaşcă, anul V Mine.

★

Cărbunele curge sobru, fără zvîcniri. Cele care se zbat sînt roţile lunecînd cu zarvă spre destinul lor rotund : „Venim de departe şi mergem către foarte departe".

Poate, pe locul unde trenurile şerpuiesc, preluînd într-un energic gest încărcătura vagoanelor, se vor fi aflat acele ziduri vii şi trainice în care şi-au lovit neputinţa binciţii stăpîni ai părinţilor noştri.

★

Mina — substantiv mult darnic în negru, nume cu alte gînduri, alte tonuri, alte dimensiuni. Pentru ei — un schimb desprins din neaşezata şerbie, pentru mine — unicat preţios cu virtuţi de rar spectacol.

Drumul spre adîncul comorilor din acest pămînt — urcă. O spun graficele, feţele oamenilor prinşi de ritualul cotidian al răsăritului de lumină : negre, obosite. Surizătoare.

Urcăm deci, printre vîrste negre, stratificate de veacuri sau amestecate dureros între ele, într-o răsturnare haotică de istorie şi putere, dar negolite de puterea de a atesta bogăţie — geometrii la proporţii reale, galeriile încep şi desăvîrşesc cărbunele.

Performanţele intră aici repede în obişnuinţe, devin prin ele însele trecut, istorie. „Producţia — răspuns tare, sigur — se compune din faptele oamenilor !". Ochi ager, mînă sigură, experienţă multă şi temeinică pe un blazon al statorniciei. Se spune : „Mina nu se poate lipsi de om, de dibăcia, de căutările lui. De istovirile lui".

★

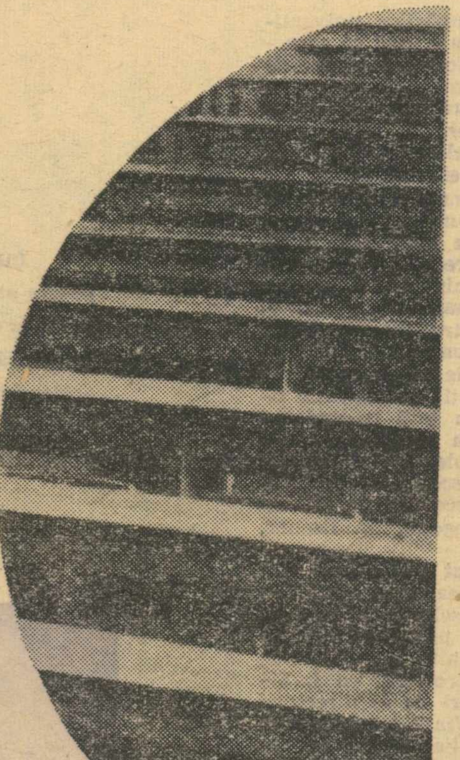
Minunea repetată a urcuşului prin istoria pămîntului. Afară, primăvara aşteaptă cu un soare îmbunat, grăbind clorofila spre frunze şi culoarea spre flori — adevărată explozie vegetală, prevestind forţa recoltelor viitoare. Şi de cărbune. Şi de oţel.

★

Raportate la axa de simetrie economică a ţării, valorile egale ale Petroşanilor şi Braşovului se adună alături de aurul curat al Bărăganului şi cel al Apusenilor, de apele care învie Dunărea şi de pădurile nestăvilite ale Nordului.

Lucian BALCAN

AMFITEATRE GOALE

AMFITEATRE PLINE

Iată ce observaţii fac studenţii anului IV (grupa 943) de la Facultatea de chimie (Institutul politehnic Bucureşti) despre cursul de Mecanică şi Rezistenţă, pe care l-au urmat în anul II :

— Profesorul citea cursul de pe foi şi refăcea la tablă demonstraţiile cu filele la îndemînă.

— Timiditatea (!) — transforma clipele de panică cu foile încurcate într-o pauză penibilă în amfiteatru.

— Nu, acest amfiteatru nu era gol deoarece profesorul controla răbdător prezenţa tuturor grupelor. Dar era oare amfiteatrul plin ?

Aceeaşi grupă despre cursul de Matematică, ţinut de prof. ing. Oscar Kreidler :

— Nu cere nici o dată condicile de prezenţă. Prin metodă, farmec personal, punctualitate, exigenţă profundă şi omenoasă la examene obligă la un climat demn, de respect şi înţelegere reciprocă.

— Nici unul, dar absolut nici unul din cei care au dat primul examen cu profesorul Kreidler şi a căzut nu a avut convingerea că a fost nedreptăţit.

DAR, PENTRU DUMNEZEU, NU CITIŢI CURSUL ALTUIA !

(grupele 247-248, tot la Politehnică)

- *Unii profesori nu fac pauze între ore. Patru ore de scris mărunt şi repede (în general la facultatea noastră nu există cursuri tipărite — n.n.) pot aduce la îndoială pe cel mai conştiincios student.*
- *Alţi profesori citesc literalmente cursul, şi uneori cursul altuia...*
- *La cursul de Mecanică teoretică din anul II, amfiteatrul era jumătate gol şi chiar profesorul părea împăcat cu situaţia astfel creată.*
- *La Politehnică, mai mult ca la alte facultăţi (unde baza e — bunăoară — lectura), amfiteatrul plin e un moment firesc. Amfiteatrul gol e excepţia de alarmă. Cursul de Desen tehnic industrial din anul I (şef de lucrări Nicolae Mironescu) a fost un conflict deschis de la început pînă la sfîrşit. Relaţiile student-profesor au fost foarte rigide, examenul a fost „la ambiţie" (un student a dat examen de 9 ori !).*
- De fapt unele cursuri, prin însăşi substanţa lor se cer citite, nu ascultate. Probabil că soluţia cea mai bună pentru acestea ar fi prezenţa facultativă ; eventual orele de curs să devină ore de consultaţii sau seminarii, cu o organizare specială. E cel puţin curios ca materii atît de diferite una de alta să fie rezolvate uniform în formula „curs".

★

Se discută mult despre opinia studenţilor, despre receptivitate şi iniţiativă, dar unde ne sînt exemplele de dăruire şi sacrificiu spiritual, unde este climatul cu adevărat universitar, dacă ani la rînd ne sînt citite de la catedră aceleaşi cursuri plate, cenuşii, acumulări şi compilaţii de autori sau cărţi lipsite pînă şi de ultimul fior al pasiunii ?

În principiu, studenţii au obligaţia omenească, intimă şi secretă, să facă săli pline la toţi profesorii, tot aşa cum, în principiu, profesorii trebuie să fascineze intelectual, şi nu numai intelectual.

Dar cum fiecare student e un om şi nu un principiu şi sînt destui profesori care se resemnează la lectura unui curs, lucrurile se complică.

Amfiteatrele goale au cauze diferite — nu obiective şi subiective, pentru că subiectivitatea nu explică nimic, ci numai cauze obiective.

Se obişnuieşte să fim învinuiţi de apatie. Sîntem comparaţi cu generaţiile trecute (care, cum se ştie, „au strălucit întotdeauna !!!" etc.).

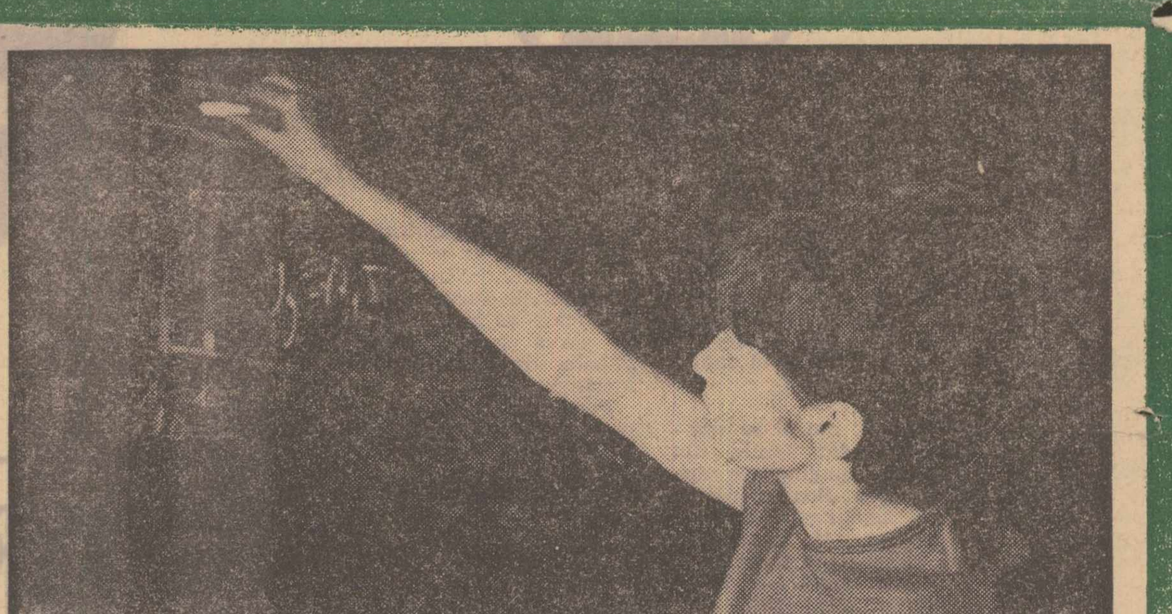
NU SÎNTEM APATICI

Lenea e o boală provocată de context. Oricît respect trebuie să ai pentru cineva, nu poţi să vii la un curs unde ţi se citeşte în două ore un text pe care îl poţi citi de trei ori la bibliotecă în acelaşi timp. Cine pe cine înşeală în acest caz ?

IAȘI

personalitatea centrului universitar

Întotdeauna cînd s-a vorbit sau s-a scris despre Iași s-a început cu o evocare a trecutului, cu poezia plină de un parfum romantic. Iașul are o personalitate sau mai curînd este o personalitate, în ciuda unor nivelări determinate în mare măsură de trepidantele ritmuri cotidiene. Pentru a stabili trăsăturile acestei personalități, care disting Iașul între celelalte centre universitare, unele cu aceleași bogate tradiții, cum ar fi Bucureștiul, Clujul, Timișoara, sau cele mai noi, apărute de curînd pe harta universitară a patriei, am discutat cu un mare număr de cadre didactice, studenți, conducători ai unor instituții ieșene, ingineri, medici etc.

PERSONALITATE: CONȘTIINȚA VALORILOR

Multe dintre convorbirile purtate au relevat trăsături noi ale unei vechi cetăți culturale, pe nedrept ținută sub tăcere atunci cînd s-a vorbit sau s-a scris despre Iași. Iașul este în mod neîndoielnic legat prin multe fire de tradiție. Acest lucru reiese în mod evident din cele spuse de prof. dr. docent ȘTEFAN BÎRSĂNESCU, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România:

„Bazîndu-mă pe cunoașterea vieții și activității Universității din Iași, atît din lectura lucrărilor de istorie cît și din experiența directă a celor 47 de ani de cînd sînt în serviciul Universității, pot răspunde afirmativ că Iașul își are — ca centru universitar — personalitatea lui concretizată în trăsături tipice.

O orientare vie, accentuată, a preocupărilor universitare pe linia tradiției și a gîndirii originale, iată ce caracterizează Iașul care a dat pe Vasile Conta, cel mai de seamă filozof român, pe Xenopol, apreciat în toată lumea, apoi pe Ibrăileanu, a cărui critică literară a fost un izvor de directive pentru generațiile ulterioare de critici literari, pe Al. Philippide, creator de școală filologică, pe C. I. Parhon, fondatorul endocrinologiei românești.

O notă preponderent idealistă în sensul bun, etic al cuvîntului. Vreau să exprim ideea că lumea universitară ieșeană și-a concentrat privirile asupra omului și a ridicării morale și materiale și în genere a nivelului lui cultural. Indiferent dacă profesorii universitari predau la filologie sau la științe, la medicină sau la politehnică, ei nu au scăpat din vedere grija pentru om, dînd dovadă că în ei vibrează puternic coarda umanistă. Ca fapte tipice cităm: Paul Bujor — profesor de științe naturale — lupta pentru organizarea unei asociații de educație fizică, pentru organizarea de excursii în țară în vederea cunoașterii patriei etc. Un profesor ca dr. I. Cantacuzino scria în „Viața românească" articole de politică socială și sanitară în vederea aceluiași scop: îmbunătățirea vieții oamenilor. Mulți alții i-au secondat pe aceeași linie umanistă. Mai amintim pe P. Bogdan, dr. Rainer, Zeletin, Cernătescu ș.a.

Universitarii ieșeni s-au mai remarcat și printr-o altă notă tipică: organizarea și desfășurarea unei activități de propagandă a științei în rîndul maselor populare. Ei au fost animați de ideea luminării și de principiul moral: „să beneficieze și alții de darurile înalte ale culturii". Acestei acțiuni i-au servit străluciți profesori ca I. Simionescu, D. Gusti, P. Andrei și alături de ei directorii atîtor reviste de știință și cultură ca „Viața românească", revista de istorie, condusă de prof. Ilie Vinea, revista „Adamache", condusă mai de mult de un Hurmuzache, iar mai recent de Ștefan Procopiu și C. V. Gheorghiu. Iașul, în calitatea lui de centru universitar, a fost și un centru de înalte preocupări filozofice începute de mult și, dacă facem abstracție de Cantemir și Maiorescu, am putea spune că aceste preocupări au fost ilustrate de P. P. Niculescu, C. Demetriescu, Petre Andrei, Mihail Ralea și oglindite în paginile revistelor de filozofie „Minerva" și „Ethos". Datorită acestor trăsături, centrul universitar ieșean și-a creat un nume de prestigiu, impunîndu-se pe plan internațional. Cu ocazia studiilor și călătoriilor mele în străinătate, cînd spuneam că vin de la Iași și adăugam din modestie că este o universitate provincială, mi se răspundea, așa cum mi-a spus profesorul Peder Pedersen din Copenhaga, că „Universitatea din Iași este foarte cunoscută și apreciată ca cea mai importantă din sud-estul Europei".

Fără a încerca o definire propriu-zisă a personalității Iașului, prof. PETRE BOTEZATU adaugă: „Centrul universitar Iași posedă un caracter aparte datorită împrejurărilor specifice și mai ales tradițiilor care s-au creat aici. Caracteristic pentru Iașul cultural și universitar este dorința inovației, a deschiderii de drumuri noi în știință, filozofie etc. Este o tradiție păstrată în orașul în care au predat savanți străluciți ca Maiorescu, Conta, Xenopol și unde Eminescu a fost bibliotecar. Putem spune că Iașul este a doua capitală a țării, capitala ei culturală".

Considerînd că Iașul are o personalitate distinctă în contextul universitar național, conf. univ. AL. HUSAR schițează în cîteva cuvinte profilul spiritual și moral al Iașului de ieri și de azi:

„Hotărît, consider că Iașul are o personalitate distinctă în contextul universitar național dat de o anumită demnitate a istoriei, un prestigiu al tradiției, o conștiință a valorilor sprijinind permanențele și manifestînd scepticism pentru modă, lipsa oricărui snobism, o anume gravitate ideologică și, în fine, altitudinea etică, ambianța ideilor generale etc. Toate acestea imprimă acestui centru universitar patina și strălucirea lui proprie, națională".

La cele spuse pînă acum, conf. dr. inginer VALERIU COTEA adaugă alte cîteva caracteristici: „Iașul se distinge prin climatul de studiu academic înrădăcinat în rîndul studenților, dar mai ales în rîndul cercetătorilor și al cadrelor didactice. Prin modalitatea instruirii noilor generații după ultimele cuceriri în toate domeniile științifice, printr-o prezență a spiritualității și prin înaltă umanitate, prin îmbinarea perfectă a cercetării cu producția și aplicarea în mod ingenios a descoperirilor noastre".

În aceeași idee vin și precizările făcute de prof. dr. NICOLAE ȚAȚOMIR:

„Respectarea tradițiilor, permanentul spirit de inițiativă în domeniul științei și culturii, rezistența demnă în împrejurări deosebite a unor personalități ca G. Călinescu, Octav Botez, M. Codreanu, poziția fermă împotriva elementelor străine adevăratei culturi sînt numai cîteva din trăsăturile sale distincte".

Un alt aspect al acestei personalități care deseori este confundat cu o stare de monotonie este relevat de prof. dr. V. NEGRU:

„În mod evident, Iașul are specificul său. Aceasta este și explicația faptului că și viața universitară se deosebește într-o oarecare măsură de cea din alte centre universitare. Cîteva trăsături care să evidențieze acest specific? Voi da numai una: la noi, studenții nu au atît de multe tentații ca în alte orașe, putînd astfel să-și canalizeze cu mai multă ușurință întreaga activitate spre o pregătire științifică temeinică".

CULTUL TRADIȚIEI SAU CULTIVAREA EI

Nu lipsită de interes ne apare prisma prin care vede tradiția studentul I. MIHAIL, Facultatea de filologie, Universitatea „Al. I. Cuza":

„Sînt anume orașe care s-au impus dincolo de simpla lor prezență geografică însemnată pe o hartă. Printre acestea se numără vechile cetăți universitare, aceste fiice ale Almei Mater, care, deși surori, păstrează particularități specifice ce le dau o notă aparte. Iașul universitar este una dintre acestea. Preluînd abecedarul de la vechii bucheri ai școlii lui Vasile Lupu, Iașul de azi și cel de ieri și-a cîștigat o coloratură aparte pe care scurgerea timpului nu i-a știrbit-o, ci, dimpotrivă, a scos-o și mai mult în relief. În ciuda celor aproape 20 000 de studenți, ferment de exuberanță și dinamism, bătrînul Iași ne apare ca un oraș unde bunicii trăiesc laolaltă cu nepoții; sălile amfiteatrelor îmi amintesc de prezența unui Ibrăileanu, Xenopol, Al. Miller și alții, care parcă au lăsat pupitrul catedrei doar pentru o clipă, iar noi îi așteptăm să se reîntoarcă. Pînă atunci ne facem datoria urmînd exemplul lor creator.

La fel, studentul DORU MAXIMOVICI spune: „Despre personalitatea centrului din Iași nu se poate vorbi referindu-ne numai la o anumită epocă. Faptul că aici a fost înființată prima universitate din țară implică o anumită tradiție dusă de generații de-a rîndul care au conturat personalitatea sa. Nu se poate vorbi despre Iași fără cunoașterea mediului de creație specific unde la fiecare pas întîlnești o amintire, un nume care nu se poate să nu-ți răscolească sufletul sau să te transporte într-o lume în fața căreia ne închinăm cu toții. Sînt student într-o epocă pe care o consider o sinteză a tot ce au avut mai bun diferitele momente ale vieții centrului nostru universitar, o sinteză a visurilor generațiilor de studenți din trecut".

Tradiția — element distinctiv al personalității Iașului — nu trebuie înțeleasă ca un motiv de contemplare, așa cum există uneori tendința, ci mai degrabă ca un element dinamizator. Personalitatea ar dispare dacă în loc de cultivarea tradiției ar exista cultul ei. Aceasta este de fap[t] și ideea pe care ne-o transmite poetul ION CHIRIAC:

„Cred că o personalitate în adevăratul înțeles al cuvîn[tului] au puține centre universitare din țară și ca pînă în prezent numai o destul de redusă sumă de not[e] specifice permite o oarecare distincție. Prin urmare nic[i] Iașul și cu atît mai mult el, care de mai bine de jumătat[e] de veac este părăsit tocmai de oamenii care i-ar pute[a] contura o personalitate. Cei care rămîn nu s-au dovedi[t] încă în stare să asigure configurația stabilă a ceea c[e] s-ar putea numi personalitatea unui oraș universitar. Asta nu pentru că ar fi lipsiți de forțele necesare afir[mării] specificului, conturării concepțiilor cultural-științifice etc., ci pentru că preferă să admire amintirea per[so]nalității vechiului centru universitar dintr-o pretins[ă] nobilă comoditate; astfel încît acea energie caracteristic[ă] unui centru universitar, acel fenomen perpetuu de ra[di]ație spirituală pe care îl stima Ibrăileanu, nu are cu[m] se materializa. Și nu numai de contemplativism sufer[ă] Iașul, ci și de un fel de metafizică. Cronica publica [la] un moment dat un fel de diagramă a conturării și evo[lu]ției vechii lui personalități. Dinamismul era mai mu[lt] vizibil. Or, azi numai gramatica ți se predă mai difer[it] la Iași și cum acelor tineri cu mare și autentică vocați[e] li se indică drumuri ce duc afară din cetate (pot da cîtev[a] zeci de exemple), rămîn în urmă cam cei care sîn[t] «toți o apă și-un pămînt», cei care pun în cale celor ce și-au găsit puțin noroc din întîmplare destule piedici în en[tu]ziasmul lor".

Particularități proprii, caractere specifice sînt integra[te] în ceea ce Iașul are original. Despre originalitatea l[ui] ne vorbește și PAVEL FLOREA, directorul Casei de cu[l]tură a tineretului și studenților:

„Este foarte greu de vorbit de personalitatea centrului universitar Iași, întrucît aceasta se confundă, mi se pare, cu personalitatea orașului. Originalitatea Iașului trebuie căutată în Dealul Copoului, acolo unde de fapt este cetatea universitară, care-l face unic în țara noastră. Celelalte centre universitare, în special Bucureștiul, cu toată superioritatea lui numerică, nu apar atît de bine conturate. Iașul lasă impresia unui străin că lumea de aici este formată numai din studenți, că toți locuitorii lui învață. Și dacă am începe să înșirăm exemple am vedea că marea majoritate a personalităților culturale și științifice românești s-au format sub cerul acestui oraș, care are ceva specific, numai al lui. Cine a vizitat cel puțin o dată acest oraș nu-l uită niciodată. Locuitorii lui sînt oameni înclinați spre poezie și meditație. Aș aminti aici ceea ce spunea Geo Bogza într-o pagină de tipar despre Iași : „Dacă... ar trebui să-mi aleg orașul în care să învăț, și aș vrea să învăț în mod riguros fără să-mi pierd totuși romantismul tinereții, dacă aș vrea să devin un bun specialist, dar să rămîn sau să ajung într-un grad mai mare receptiv la poezie, dacă aș vrea să pot trece ca în universuri proprii, dintre eprubete și retorte sub lumina stelelor și sub mireasma teilor înfloriți cu o fată de mînă, dacă aș vrea ca sufletul și spiritul meu să se formeze sub semnul bourului și al miraculosului electronic, atunci n-aș sta mult pe gînduri și aș suna la poarta Universității din Iași".

Această forță nouă deplin creatoare este lesne observată de cei din afara centrului universitar propriu-zis.

Astfel medicul J. HURJUI arată că : „Iașul se distinge nu numai prin tradițiile sale universitare, așa cum lasă unii să se înțeleagă, ci și prin ceea ce este el astăzi la noi. Însuși orașul obligă la studiu, la meditație. Sîntem, e drept, în urma altor orașe din punct de vedere al posibilităților de contact imediat cu noutatea, cel puțin sub aspect medical. Aș spune că ceea ce diferențiază Iașul de alte centre universitare e tocmai o anumită trudă prin care noi ne realizăm un oarecare anonimat cu care ne și mîndrim din cînd în cînd. Studenții, chiar cei veniți de la distanțe mari, se acomodează repede aici și grupurile lor sînt niște «triburi» moderne. Tradiția are un rol de seamă în general, dar cred că ea contribuie în mică măsură la afirmarea unei personalități complete — pe plan universitar cel puțin".

Ing. NICOLAE TUTOȘ, absolvent de acum 4 ani, pare a fi întrutotul de acord cu cele spuse de medicul Hurjui.

„Este foarte greu de definit personalitatea centrului nostru universitar. La studenții ieșeni am observat multă seriozitate și preocupare pentru studiu, dar în orașul nostru lipsesc, din păcate, locuri unde studenții să-și poată arăta toată inițiativa. Și eu consider că și timpul liber al studenților contribuie la conturarea personalității centrului universitar".

Într-adevăr, se pare că aceste locuri fie că sînt puține, fie că sînt insuficient pregătite pentru a fi populate de studenți, fie că nu întotdeauna studenții au știut să prețuiască locuri care au contribuit la completarea tradiției ieșene.

Studentul ION MIHAIL, mai înclinat spre înțelegerea tradiției, arată : „Copoul, «Bolta Rece», chiar pentru scurtul popas în fața unei ulcele cu vin, ne obligă să cinstim memoria celor care au trecut înaintea noastră pe aici. Stînd la «Bolta rece» ai impresia că de pe scaunul unde te-ai așezat s-au ridicat cu puțin înainte Creangă sau Eminescu. Pînă s-or reîntoarce, o simplă cană de vin și o strofă din «Mai am un singur dor» îți țin tovărășie. Acesta este și el Iașul universitar. Orașul unde fiecare gest te obligă, te trage de mînecă. Personalitățile culturale ale Iașului, trecutul său, monumentele sale parcă te copleșesc, îți impun respect. Iașul este aidoma unui bătrîn înțelept cu barba și pletele albite de timp, dar pe fața căruia ochii strigă mereu tinerețe".

CURSUL ȘCOLILOR ȘTIINȚIFICE

Neîndoios, atunci cînd vorbim de un centru universitar ne gîndim în primul rînd la dascălii lui, dar și la discipolii acestora ; cu alte cuvinte la ceea ce numim în mod curent școală. O școală de nivel superior, însă o școală de creație menită să înarmeze pe cei ce se află în amfiteatre nu numai cu mijloacele mînuirii metodelor științifice, dar și înnoirii lor. Despre creatorii școlilor științifice și culturale ieșene ne-au vorbit continuatorii lor.

Prof. dr. docent VASILE TUTOVAN, elev al savantului de renume mondial ȘTEFAN PROCOPIU : „Cercetarea științifică în domeniul fizicii la Iași începe odată cu Dragomir Hurmuzescu la începutul secolului XX, care inițiază prima școală de magnetism în țara noastră. Ștafeta a fost preluată pe un plan superior de Ștefan Procopiu, încît astăzi lucrările din domeniul magnetismului efectuate la Iași se încadrează în rîndul celor mai moderne. Prof. Procopiu a dat un nou impuls științei magnetismului în descoperirea în 1912 a magnetoului cunoscut sub denumirea Bohr-Procopiu. În 1930 domnia-sa a descoperit un fenomen cunoscut astăzi sub numele de «efectul Procopiu» și utilizat în diferite laboratoare din țara noastră, S.U.A., U.R.S.S., Franța, Italia, Republica Federală a Germaniei etc. Școala creată de academicianul Procopiu este continuată de numeroșii săi discipoli, astăzi cadre universitare, în noi ramuri de mare actualitate".

Prof. dr. docent P. BOTEZATU : „Războiul și anii imediat următori au împiedicat o bună bucată de vreme reluarea legăturilor cu tradiția. Astăzi se fac eforturi lăudabile în această direcție. Dezvoltarea grandioasă pe care o ia centrul universitar constituie o chezășie că într-un viitor apropiat se vor crea la Iași lucrări la fel de valoroase și chiar superioare celor din trecutul științific și cultural glorios al acestui oraș străvechi".

Prof. dr. docent ȘT. BÎRSĂNESCU : „În cursul deceniilor, din cauza situației internaționale, Universitatea ieșeană a trecut și ea prin crize pe care le-a străbătut cu succes, mărindu-și numărul de studenți, de cadre didactice și de spații necesare. E drept că cerințele mari de cadre didactice, impunînd pregătirea lor în pripă, au determinat o scădere calitativă a acestora. Totuși, de cîțiva ani este o nouă mișcare de promovare în posturile didactice și de selecționare riguroasă a lor. Există azi o echipă de cadre tinere, între 30—45 de ani, bine formate și care ne inspiră încrederea că vor duce cu succes mai departe creația științifică ieșeană".

Prof. dr. V. NEGRU : „La Iași s-a scris o pagină deosebit de valoroasă în cartea științei și culturii românești. Este suficient să amintim numai școala matematică a profesorului Alexandru Miller pentru a ilustra această afirmație. Școlile științifice pot fi continuate cu mult succes. Sînt suficiente elemente valoroase care continuă tradiția științifică ieșeană. Astfel, la Filologie, prof. Constantin Ciopraga, la Matematică, prof. Ion Corduleanu și alții aduc o contribuție substanțială la dezvoltarea vieții științifice și culturale ieșene. Fără îndoială că merită a fi citate foarte multe nume. Însuși faptul că avem mulți conducători științifici la lucrări de doctorat indică nivelul deosebit al cadrelor noastre didactice. Bineînțeles că și studenții pot participa la larga mișcare științifică ieșeană. Li s-au creat condițiile necesare pentru a se putea ridica la nivelul înaintașilor. Așteptăm".

Prof. dr. ing. VALERIU COTEA : „Prin existența cîtorva școli de știință de prestigiu național și internațional, ca școala de matematică a prof. Miller, școala de cardiologie a prof. Enescu, școala de chimie a prof. Ponni și Cernătescu, școala de sociologie a lui Petre Andrei, Iașul se înscrie printre orașele care au adus cea mai mare contribuție la patrimoniul științei românești și universale. Amintesc că în prezent sînt formate noi nuclee de școli științifice, cum este cea de pedagogie a prof. NICOLAE BUCUR, cea de zootehnie a prof. E. ROȘU sau cea de chimie a prof. ILIE MATEI".

J. HURJUI, medic : „Adaug la acestea și valoroasa școală de chirurgie ieșeană, precum și cea de medicină internă. Fructuoase se dovedesc pe zi ce trece și cercetările în domeniul neuropsihiatriei".

Prof. N. ȚAȚOMIR : „Pentru că s-a vorbit de tradiție ar trebui să amintesc cîteva din școlile științifice ieșene, care de altfel sînt tot atîtea trăsături distincte ale centrului cultural și științific la care ne referim. Școala civilă cu reprezentanții săi Dimitrie Alexandrescu și Matei Cantacuzino, școala penală cu binecunoscutul criminolog și penalist V. V. Pellea. Elevi ai acestor școli au dus și duc o intensă activitate științifică cunoscută pe plan național și internațional. E posibil ca aceste școli să fie continuate, sînt forțe suficiente, mai ales că în prezent activează la catedre, în institute de cercetări elevi ai acestor mari personalități".

Conf. univ. Al. HUSAR : „Continuarea unor tradiții strălucite ale creației științifice la Iași mi se pare firească. Aș asemăna-o cu un arbore cu rădăcini adînci în pămînt care-și înalță cu avînt coroana în aer. Dialectic vorbind, intervine însă legea luptei contrariilor și a negării negației. Maiorescu se pronunța «în contra școalei lui Bărnuțiu», dar Ibrăileanu reia școala lui Bărnuțiu și pe cea a lui Maiorescu. La fel Călinescu ș.a.m.d.".

ACHIM STOIA, rectorul Conservatorului „George Enescu" : „Desființarea Conservatorului ieșean în 1950 a făcut ca în sectorul artistic să se resimtă goluri nespus de mari. Reînființarea lui cu 7 ani în urmă vine să consolideze niște tradiții și niște aspirații. El constituie pentru orașul Iași un izvor de cadre muzicale care vor completa și vor dezvolta cu perseverență tradițiile culturale".

ETALONUL SPIRITUAL AL ORAȘULUI

După cele arătate de interlocutorii noștri pînă acum este aproape de prisos a mai sublinia ideea potențialului spiritual ridicat al Iașului. Dar care este barometrul acestui potențial, care este etalonul spiritual al orașului de pe cele 7 coline ? Nu cumva acest etalon este tocmai centrul universitar ? Răspunsul participanților la anchet[a] noastră este, după cum vom vedea, afirmativ, bineînțel[es] fără a trece peste unele scăderi surprinse cu acuitate.

Astfel PAVEL FLOREA, directorul Casei de cultură a tineretului și studenților, ne spune : „Oriunde întîlneșt[i] mai mult de un student pe străzile Iașului se poartă o discuție despre poezie, despre artă, dacă nu este cumv[a] chiar printre ei un poet. **Clubul artelor** de la Casa de cultură a studenților s-a format și s-a născut parcă d[e] la sine. Acesta este doar un exemplu. În timpul liber studenții pot fi întîlniți la Biblioteca centrală universitară, la Muzeul de artă, la Trei Ierarhi, sau la Cetățuia la casa lui Creangă sau sub teiul lui Eminescu, în preajm[a] fostului sediu al «Junimii», venind parcă să întrebe dac[ă] nu s-a deschis încă muzeul de literatură al Moldove[i]. Doi cîte doi sau chiar mai mulți, discută pe margine[a] unei viitoare reviste studențești, proiect pe care-l văd foarte curînd realizat".

Prof. univ. ȘT. BÎRSANESCU : „În condițiile de azi stimulentele vin de peste tot, dar ele nu procedează întotdeauna cu operativitate filozofico-pedagogică. Așa încî[t] uneori pot provoca o suprasolicitare a tinerilor. Cum nic[i] revistele, nici opera, nici teatrul nu stăpînesc încă metodele de a-i înviora pe studenți. Ele nu abordează problemele vitale ale tineretului, în general problemele mar[i] ale culturii.

Prof. V. NEGRU : „Teatrul Național, Conservatorul ș[i] instituțiile de cultură din Iași sînt din ce în ce mai mul[t] frecventate de studenți. Nu știu de ce, dar astăzi nu ma[i] e cum a fost odată. Îmi amintesc că în timpul studenție[i] mulți colegi erau figuranți la teatru. Făceau asta din plăcerea de a se afla în incinta unui focar de cultură. Existau și unii care, urmînd cursurile unei facultăți, erau înscriși concomitent la Conservator. Mai ales astăzi orice înclinație sau aptitudine trebuie cultivată".

Prof. dr. ing. VALERIU COTEA : „Surprinde, ca o cauză a acestei nereceptivități, faptul că, tocmai ceea ce nu există ar trebui să fie : colaborarea mai strînsă între profesor și student, cu dreptul ultimului de a avea mai multă inițiativă.

ILIE GRĂMADĂ, directorul Teatrului Național „V. Alecsandri" : „Sînt și astăzi mulți aderenți ai fenomenului dramatic. Aș putea da multe exemple dintre cei care ar veni cu multă plăcere să participe fie direct, fie ca spectator la promovarea repertoriului teatrului ieșean. Cred că una dintre problemele esențiale pentru studenții de astăzi este cea a timpului. În curînd se va inaugura Studioul experimental al Teatrului Național, care cred că se va bucura de o participare largă a studenților".

N. ZAHARESCU, directorul Operei de Stat Iași : „Trebuie să spun cu satisfacție că în ultima vreme am rămas chiar surprins de numărul de studenți care ne vizionează spectacolele. Ținînd cont de faptul că repertoriul este depășit ca tematică, ne-am pus în plan noi lucrări care să satisfacă exigențele studenților ieșeni".

Mai mult ca oricare oraș al țării, vechea cetate moldoveană a intrat în conștiința noastră ca un oraș al studenției. Cu veșnica ei tinerețe ce se adaugă la freamătul secular al teilor și castanilor. De aceea a și fost supranumită de mulți „Heidelbergul românesc". Sinonimia student—Iași — iată ideea tuturor celor cu care am discutat. Inspirat parcă de poezia populară: „Flori de cîmp dacă n-ar fi / Păsări de n-ar ciripi / Le-am vedea toate pustii", conf. univ. Al. Husar **spunea :**

„Iașul fără studenți — crîng fără păsări".

Ion Chiriac : **„Fără studenți, Iașul ar fi om fără o mînă sau poate chiar un om fără inimă".**

V. Cotea : **„Prezența studenților dă un aer de sărbătoare Iașului; cred că fără studenți Iașul ar fi un oraș obișnuit".**

Doru Maximovici, **student: „Nu concep Iașul fără studenți. Ar fi ca o bijuterie părăsită într-o besactea".**

★

Dar Iașul este de fapt o bijuterie care strălucește atît de frumos pe o mînă gingașă și plină de viață.

Paginile ieșene sînt realizate de membrii subredacției noastre : AL. PASCU, Bazil SCARLAT, Gh. PUIU, C. COROIU, Emil LANDAR, V. BORDEIANU, A. COPACINSCHI, Steliana BEIU.

ESEUL — CUNOAŞTERE A NOASTRĂ ŞI A EPOCII

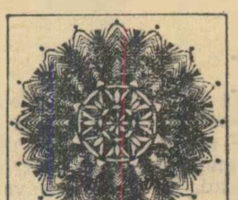
(Urmare din pagina 1)

la România. L-am întrebat de ce face acest lucru. — Fiindcă am o mare admiraţie pentru politica ei şi pentru activitatea domnului Ceauşescu — mi-a răspuns el firesc, punîndu-mi la rîndu-i o întrebare: „Vedeţi dumneavoastră, eu cred că ştiu multe lucruri despre România şi într-o zi vreau s-o vizitez. Cunosc situaţia ei economică, financiară, politică, arta şi cultura bogată şi tradiţională a poporului român. Dar îmi pun mereu o întrebare: Ce suflet are poporul român, care este fizionomia lui spirituală? Nu vreau generalităţi, vreau o pagină de proză, o poezie, o operă muzicală sau plastică din care să-l pot cunoaşte". Aveam la îndemînă „Scrisoarea a III-a" a lui Eminescu. I-o citii şi i-o comentai în spiritul întrebării lui. Partenerul meu păru mulţumit numai pe jumătate. „Dar după revoluţie, nu s-a schimbat nimic în fizionomia morală a poporului român? Eu cred că da, şi încă foarte mult".

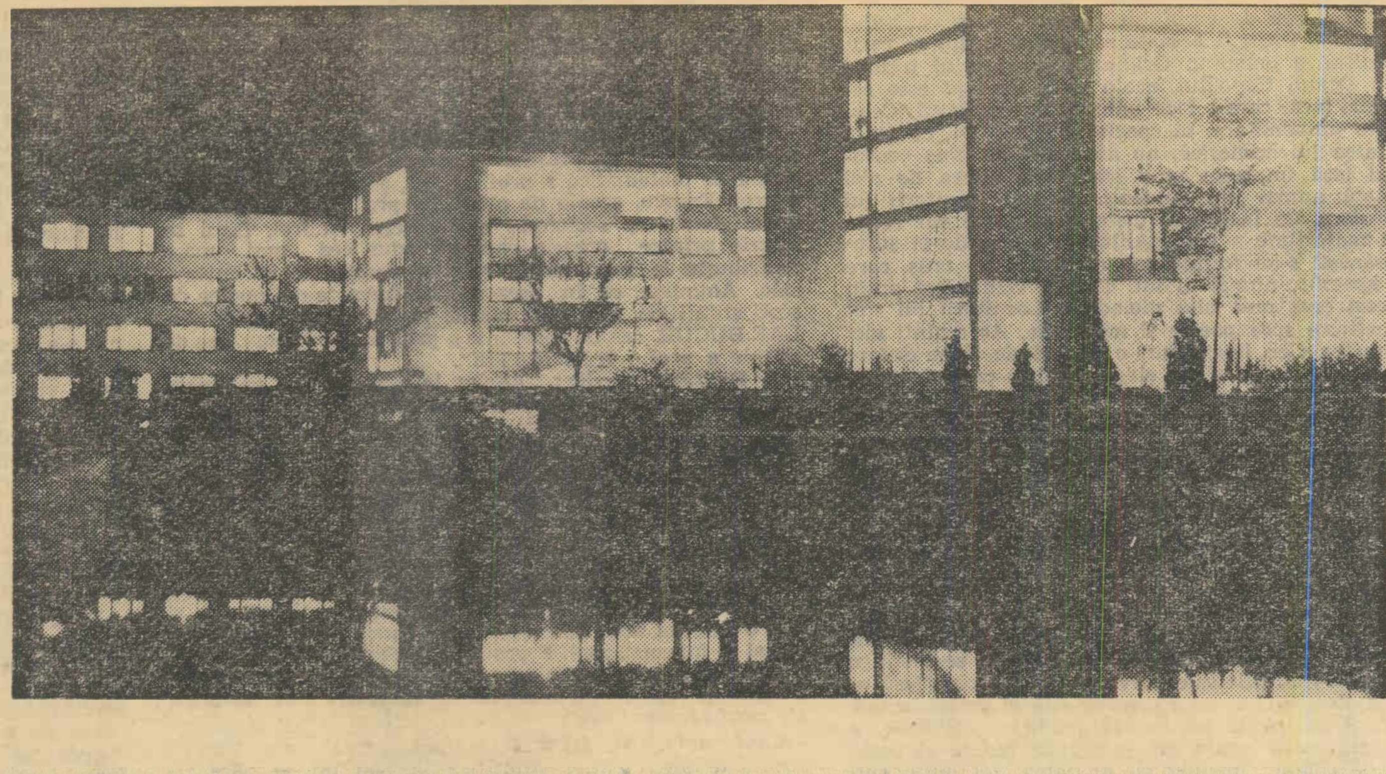
— Desigur, dar înţelegeţi dumneavoastră, evoluţia universului spiritual implică tradiţie, inovaţie în tradiţie.

— De acord cu totul. Dar, vă rog, daţi-mi o poezie ca aceea de mai sus, în sensul capacităţii ei de a defini şi generaliza, daţi-mi o pagină de proză, un erou din care să văd sufletul cu toată aria de preocupări a omului de azi, a aceluia care-i stăpînul ţării.

Discuţia noastră s-a terminat sugerîndu-mi o idee pe care aş vrea s-o propun „Vieţii studenţeşti" în scopul iniţierii unei rubrici-concurs, cu tema pe care mi-a propus-o acest student străin, pe care ne-o propunem şi noi adeseori dar trecem peste ea în grabă, neobservînd că e vorba, în fond, de o autocunoaştere, de o invitaţie la meditaţie asupra noastră înşine, asupra însuşirilor morale

şi spirituale ale epocii noastre. Materialele să nu depăşească 3 pagini, să fie un eseu despre această temă, sau un articol de înaltă ţinută despre o poezie, un tablou, o operă muzicală sau un roman care să-i prilejuiască participantului la concurs un profil specific al poporului român de azi. Articolele cele mai bune să se publice şi să fie apoi premiate, prin votul cititorilor, cele mai reuşite. Această rubrică e un bun prilej de a ilustra practic ceea ce cerea masa rotundă a „Vieţii studenţeşti" în legătură cu eseul şi publicistica. Materialele publicate de-a lungul unui an s-ar putea strînge apoi într-o antologie pentru tineret, în care să fie cuprinse şi poeziile, fragmentele, tablourile etc. la care se referă autorii scurtelor eseuri. Fac această propunere pentru că mi se pare un lucru dintre cele mai nobile şi mai profund intelectuale, preocuparea pentru cunoaştere a noastră şi a epocii în care trăim, cu mijloacele moderne ale eseului.

UNIVERSITATE = GÎNDIRE

(Urmare din pagina 1)

funcţia de răspundere în societatea noastră socialistă. „Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului superior" care a stat la baza acestei consultări largi preciza că şcolii superioare îi revine misiunea importantă de a pregăti specialişti de înaltă calificare pentru toate domeniile vieţii sociale şi, totodată, de a contribui la progresul ştiinţei, tehnicii şi culturii.

Inlăturîndu-se o serie de deficiente manifestate pînă în prezent, actualele măsuri se referă la profilul, organizarea şi conţinutul învăţămîntului superior, la perfecţionarea structurii şi metodicii învăţămîntului şi asigurarea personalului didactic şi a unei baze materiale corespunzătoare.

Dominantă în ansamblul acţiunilor preconizate este preocuparea ca perfecţionarea învăţămîntului să ţină seama atît de contribuţia sa la realizarea unei economii dinamice şi moderne, pregătind specialişti cu înalta calificare cerută de desăvîrşirea construcţiei socialiste cît şi de noua problematică condiţionată de revoluţia ştiinţifică şi tehnică actuală. Strategia dezvoltării universitare este într-adevăr rezultanta paralelogramului de forţe ce-l reprezintă pe de o parte necesităţile economiei şi culturii socialiste naţionale şi pe de altă parte legităţile revoluţiei tehnico-ştiinţifice mondiale. A ţine seama într-o concepţie dinamică de aceşti indicatori înseamnă a continua şi dezvolta tradiţiile învăţămîntului superior românesc în conformitate cu nevoile prezentului şi în perspectivele viitorului.

Din multiplele implicaţii ale acestei dominante tînărul investit cu înalta răspundere de a fi ucenic al Almei Mater e firesc să stăruie asupra principalei caracteristici a activităţii sale: creativitatea gîndirii. Căci tocmai prin aceasta şcoala superioară este veriga cea mai înaltă a formării omului pentru viaţă, laboratorul creşterii specialiştilor ceruţi de introducerea rapidă a realizărilor tehnicii moderne, de creşterea complexităţii economice, de ridicarea nivelului de cultură şi îmbogăţirea vieţii spirituale a întregului popor.

Indiferent de specificul locului său de *integrare profesională*, absolventul şcolii superioare trebuie să fie cu necesitate capabil de o continuă adaptare la programul ramurii sale de activitate, în condiţiile actuale şi viitoare ale schimbării şi diversificării permanente a proceselor de producţie, care cer o mare mobilitate a tuturor specialiştilor, indiferent de locul viitoarei sale *integrări ştiinţifice*; absolventul trebuie să posede pregătirea fundamentală solidă şi largă, specializarea corespunzătoare precum şi deprinderile de studiu şi practică care să-i permită *autoperfecţionarea* în raport cu ritmul rapid al dezvoltării cunoştinţelor; indiferent de locul viitoarei lui integrări sociale — el e dator să dovedească *înţelegerea* ma*tură* a fenomenelor şi proceselor vieţii politice, sociale şi a mişcărilor şi confruntărilor din domeniul gîndirii şi artei valorificînd cultura sa filozofică, pregătirea sa ideologică şi criteriile valorice selective, dobîndite în facultate şi permanent dezvoltate în viaţă.

Ce înseamnă prin prisma măsurilor selective, dobîndite în facultate şi permanent dezvoltate în viaţă?

In primul rînd ea presupune corelarea mai adecvată a conţinutului procesului de învăţămînt cu profilul specialistului, subliniind şi necesitatea ca viitorul specialist să se poată adapta continuu la noile cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii. „Studiul" prevede că *„procesul de învăţămînt va trebui să fie orientat spre formele care dezvoltă în cît mai mare măsură capacitatea de gîndire şi de muncă individuală a studentului"*. Cîteva prevederi ale îmbunătăţirii planurilor de învăţămînt şi programelor cursurilor — susţinute cu o deosebită ardoare în dezbaterea publică — vor crea premisele îndeplinirii acestui obiectiv: asigurîndu-se stabilitatea structurii fundamentale a planurilor de învăţămînt, modernizarea lor continuă se va înfăptui îndeosebi prin prevederea unor grupe de discipline la alegere şi facultative, a căror gamă va fi reînnoită după necesităţi; noile planuri de învăţămînt vor prevedea săptămînal un număr mediu de 30 ore de activităţi didactice obligatorii, diferenţiate după specificul diferitelor ramuri de ştiinţă; înlăturîndu-se acum forme rigide, închistate — şi pe această cale se poate merge cu mai mult curaj pe calea reevaluării unor tradiţii pozitive ale universităţii noastre — studenţii vor putea participa la activităţi facultative ale universităţii noastre — studenţii în cercuri şi pe lîngă catedre; spre a pune pe student în faţa unor probleme ştiinţifice pe care să le rezolve prin propria gîndire şi îndrumare se va asigura creşterea ponderii activităţilor aplicative (seminar, laborator, proiect) faţă de orele de predare în raport de cel puţin 1 : 1, mai ales la specialităţile cu profil tehnic sau experimental, programele de curs vor avea în vedere, paralel cu acţiunea de modernizare, eliminarea paralelismelor, a elementelor descriptive şi istoriciste, pentru a face loc problemelor actuale, concepţiilor, teoriilor şi ipotezelor noi, dezvoltării elementelor care contribuie la formarea şi perfecţionarea gîndirii creatoare a viitorilor specialişti, la eliminarea datelor care duc la solicitarea exagerată şi supraîncărcarea inutilă a memoriei studenţilor; în condiţiile asigurării manualelor, se va urmări paralel cu selectarea în cadrul cursului doar a capitolelor care prezintă interes formativ şi creator, preocuparea stăruitoare pentru deprinderea studenţilor cu munca individuală, independentă, pentru dezvoltarea spiritului lor critic de analiză şi interpretare, cu folosirea bibliografiei.

Intărirea legăturii directe a profesorilor cu studenţii, îmbunătăţirea conţinutului şi metodei activităţii de seminar şi laborator, prin înlăturarea caracterului şcolăresc şi folosirea mijloacelor care obligă la un studiu prealabil, va pune în valoare capacităţile sale de gîndire şi îndemînare practică. Asigurarea, paralel cu frecvenţa obligatorie şi creşterea numărului de cursuri la alegere şi facultative, a unui timp suficient pentru munca inidividuală, îmbunătăţirea metodelor de verificare şi apreciere a pregătirii studenţilor stimulîndu-se studiul ritmic, în sfîrşit, folosirea tot mai largă a aparaturii audio-vizuale, a filmului, televiziunii şi experimentarea învăţămîntului programat — deschid perspective unui cadru universitar mult îmbunătăţit, a cărui esenţă să o reprezinte stimularea gîndirii creatoare a studentului, iniţierea în metoda de cercetare ştiinţifică a disciplinei, întărirea răspunderii individuale pentru organizarea raţională a studiului.

Dar asemenea posibilităţi şi perspective se trasformă în cerinţe şi îndatoriri revenind subiectului raportul instructiv şi educativ — caracteristic universităţii — respectiv studenţimii; căci, o dată cu vechi sisteme de organizare a şcolii superioare, avem de lăsat în urmă deprinderi vechi de studiu şcolăresc, de muncă superficială, de lipsă de iniţiativă şi maturitate intelectuală, spre a nu mai aminti necesitatea generală a creşterii nivelului de conştiinţă şi pasiune pentru ştiinţă şi profesie, de responsabilitate socială. Adoptarea ansamblului de măsuri privitoare la dezvoltarea şcolii superioare trebuie să dea fiecărui student imboldul ridicării nivelului participării sale active în procesul de învăţămînt pe măsura actualului avînt.

Totodată măsurile luate pe plan didactic trebuie să fie conjugate cu îmbunătăţirea radicală a activităţii organizaţiilor U.T.C. şi asociaţiilor studenţilor, responsabile deopotrivă pentru ca participarea mai activă a studenţilor la procesul de învăţămînt, accentul pus pe studiul individual, mai buna legătură cu cadrele didactice, perfecţionarea practicii în producţie şi celelalte măsuri să asigure creşterea nivelului de pregătire a viitoarelor generaţii de absolvenţi, să contribuie la sporirea răspunderii lor faţă de pregătirea profesională şi civică.

Tineretul nostru universitar întîmpină din toate aceste motive cu deosebită bucurie adoptarea măsurilor menite să ridice pe o treaptă superioară învăţămîntul nostru superior, să asigure pregătirea unor specialişti cu înaltă calificare şi înalte atribute de inteligenţă, capacitate practică şi profil etic-social, să pună în mai mare măsură în valoare capacităţile de gîndire ştiinţifică creatoare, inovatoare, prin care poporul nostru se înscrie în circuitul internaţional al valorilor spirituale.

Şi prin întreaga sa muncă tineretul nostru universitar va şti să-şi dovedească patriotismul, dragostea de ştiinţă şi patosul creator, făcînd ca universitatea românească, demnă de tradiţiile ei înaintate, de contemporaneitatea socialistă şi de epoca modernă să fie în întregime sinonimă gîndirii, această esenţă a capacităţii demiurgice a omului.

DEFINIŢIA FILOZOFIEI ŞI EXIGENŢELE LOGICII

dialectica ideilor

La clarté orne les pensées profondes
L. VAUVENARGUES

I.

Necesitatea dialogului şi a schimbului larg de opinii în problemele majore ale cercetării ştiinţifice este evidentă pentru oricine. O dovedeşte cu prisosinţă şi discuţia ce se desfăşoară în paginile „Contemporanului" şi ale altor reviste de cultură din ţară în jurul problemei definirii obiectului şi sensului filozofiei. În mod deosebit, filozofia presupune discuţia în vederea descoperirii adevărului. Am putea spune, cu toate că există cazuri ilustre care ne contrazic, că filozofia nu se face monologînd, ci dialogînd.

Deşi nu împărtăşim opinia că „treaba filozofiei din totdeauna este să pună probleme" şi „să întrebe", consider că articolul „Filozofia, **o ştiinţă?**" semnat de G. Liiceanu, care deschide dialogul iniţiat de „**Tribuna Contemporanului**", pune, şi la propriu şi la figurat, cele mai multe probleme. De aceea ne surprinde faptul că pînă acum participanţii la discuţie s-au referit prea puţin la acest material. În rîndurile de faţă ne vom referi în special la această intervenţie şi numai dintr-un singur punct de vedere: cel al respectării exigenţelor logicii. Vom încerca să subliniem, pornind de la acest exemplu concret, că în orice domeniu al cercetării logica este o condiţie necesară pentru obţinerea adevărului. Chiar şi numai cînd „se pun probleme şi întrebări" exigenţele logicii trebuie respectate.

De la început Gabriel Liiceanu afirmă că „astăzi tot mai mulţi oameni de ştiinţă contestă filozofiei dreptul de a concura sau măcar de a ajuta cu ceva spiritul angajat pe drumul cunoaşterii ştiinţifice". Poate că ar trebui adăugat că nu puţini sînt cei care-i contestă acest drept filozofiei pentru motivul că nu întotdeauna foloseşte un limbaj precis, clar. Concepţia neopozitivistă despre filozofie este, desigur, falsă, însă cerinţa ca filozofia „să facă clare şi să delimiteze ascuţit gîndirile" (L. Wittgenstein) este legitimă. Prin considerarea propoziţiilor filozofice ca lipsite de sens şi prin reducerea filozofiei la sintaxa logică a ştiinţei, pozitivismul logic a îngustat mult bazele filozofiei. După cum vom arăta mai pe larg în partea a doua a articolului, filozofia nu poate fi socotită doar o activitate de elucidare, ci o teorie care priveşte realul (= ontologia), cunoaşterea (= epistemologia) şi problematica umană (= antropologia). Dar „din încercarea neopozitivistă rămîne valabil efortul — reuşit — de a clarifica noţiunile întrebuinţate, inclusiv cele pur filozofice, de a evita ambiguităţile la care e expus discursul filozofic, prin utilizarea logicii simbolice. Aceasta e de natură să introducă precizie în propoziţiile filozofice" (Ath. Joja).

Am insistat asupra acestui aspect al problemei deoarece consider că intervenţia lui G. Liiceanu — interesantă, în ansamblu — păcătuieşte prin lipsă de claritate şi exactitate. Precizia şi definirea exactă a termenilor folosiţi era cu atît mai necesară cu cît scopul autorului era clarificarea, precizarea şi delimitarea conceptului de filozofie, sublinierea deosebirii dintre filozofie şi ştiinţă, dintre filozofie şi artă, religie etc. Pe de altă parte, nu trebuie pierdut din vedere faptul că întotdeauna ceea ce se concepe bine se şi enunţă cu claritate (Boileau), iar claritatea afirmaţiilor, impusă de respectarea legilor gîndirii, este o garanţie împotriva confundării şi substituirii enunţurilor şi constituie materializarea însuşirii gîndirii logice de a fi precisă. Dar să vedem cum stau lucrurile în mod concret.

G. Liiceanu foloseşte o serie de termeni pe care nu-i defineşte şi pe care îşi bazează întreaga construcţie. Încercînd să le presupunem sensul, ne-am lovit de serioase dificultăţi întrucît sînt propuse concepte care se interferează, se presupun, şi chiar se identifică. Neclarificarea şi neprecizarea conţinutului lor duc la interpretări contradictorii.

Noţiunea cea mai des întîlnită şi, am putea spune, cea mai neclară este **modul**. Dacă am număra de cîte ori este folosit acest cuvînt în cuprinsul articolului, am putea crede că e vorba de un mic tratat despre mod. Cu toate acestea autorul nu ne spune nici măcar ce este modul. În schimb, cu ajutorul lui sînt „definite": conştiinţa, filozofia, arta etc. Iată cîteva exemple: „**Modul comun** de a fi al conştiinţei", „**modul uman** de a fi al existenţei", „**modul de a fi** al naturii", „**celălalt mod** de a fi al existenţei: conştiinţa", subiectul ca un „**mod general** de a fi al conştiinţei", „impresia" este „**modul particular** de a exista al conştiinţei", materialismul este „**modul subînţeles** de a fi al conştiinţei ştiinţifice mature", „**mod al conştiinţei care să preia lumea**", „aşa cum este ea, neutră şi indiferentă faţă de conştiinţă", cele patru „**moduri de a fi** ale spiritului". Numai filozofia se ocupă în mod special sau, mai corect spus, este „definită" de autor printr-o jumătate de duzină de moduri: filozofia este unul din cele patru „**moduri de a fi** ale spiritului", „**modul speculativ** de a fi al filozofiei", „**modul specific** al filozofiei", „**modul specific** de existenţă al filozofiei", „**modul egocentrist** de a fi al spiritului", „**mod al conştiinţei** care să preia lumea conştiinţei, punct de vedere al conştiinţei, antropocentrist şi **neindiferent**".

Nu ne putem da încă seama la ce-l vor folosi (cel puţin deocamdată) atîtea „moduri" şi disociaţii, însă de un lucru sîntem siguri: lui G. Liiceanu îi vor trebui ani de meditaţie profundă ca să limpezească aceste moduri complicate, care, în interesul dezbaterii şi elucidării problemei statutului de ştiinţă al filozofiei, puteau fi uşor evitate prin folosirea unui limbaj simplu, adecvat şi definit cu precizie. Susţin aceasta bazat pe adevărul, verificat de întreaga istorie a filozofiei, că claritatea este buna-credinţă a filozofilor, iar stilul contorsionat, abscons şi incoerent n-a exprimat şi nu poate exprima marile cugetări.

Din „precizările" autorului privind modurile amintite decurg multe afirmaţii care cu greu pot fi susţinute de cel care are „alături de conştiinţa sa filozofică, una lucidă de om de ştiinţă, care-i dă cunoaşterea riguroasă a ordinii naturale a lucrurilor..." Chiar din această ultimă „aserţiune" decurge teza că conştiinţa filozofică nu este lucidă (= nu este conştientă, nu este raţională ? !) şi nu ne dă cunoaşterea riguroasă a ordinii naturale a lucrurilor.

Afirmaţia că filozoful trebuie să preia „...ceea ce, de la sine înţeles, ştiinţele nu pot să facă fără a-şi pierde eficacitatea..." lasă impresia (= modul particular de a exista al conştiinţei) că filozofia n-are eficacitate şi că se ocupă cu lucruri minore, care nu prezintă interes pentru ştiinţă.

După G. Liiceanu „cele mai generale legi ale naturii sînt evidenţiate — cu garanţia ştiinţificului şi, deci, cu mai mare succes — de ştiinţele naturii... În acest sens, generalizările filozofice nu prezintă nimic care să nu poată fi obţinut la nivelul omului de ştiinţă cu o bună înzestrare sintetică **a intelectului**". Da, **e** adevărat, ştiinţele naturii **evidenţiază** legile cele mai generale ale dezvoltării naturii dar nu le cercetează în mod special. Oricît ar fi de înzestrat un naturalist, el nu se ocupă de filozofie ca atare, ci de problemele ştiinţei sale particulare. Evident, asta nu înseamnă că nu poate aborda şi probleme filozofice. Poate s-o facă foarte bine, dar în acest caz el depăşeşte domeniul ştiinţei sale particulare şi investighează probleme filozofice. Din faptul că un fizician, chimist etc. se ocupă şi de filozofie nu se poate trage concluzia că „generalizările filozofice nu prezintă nimic care să nu poată fi obţinut la nivelul omului de ştiinţă". Indiferent cine se ocupă de filozofie (filozof, literat, naturalist) domeniul şi funcţiile filozofiei rămîn şi nu pot fi absorbite de nici un alt „mod". Nu există nici o ştiinţă a naturii care să se ocupe, spre exemplu, de teoria universalului, care e problema fundamentală şi cheia de boltă a filozofiei şi a ştiinţei. Nu numai cele mai generale legi ale dezvoltării naturii, societăţii şi gîndirii, nu numai sistemul general al categoriilor filozofice, **ci** chiar şi studierea unor metode de cercetare mai puţin generale (analiza şi sinteza etc.) depăşesc cadrul unei ştiinţe particulare. Cînd îşi pune asemenea probleme, naturalistul intră în domeniul metodologiei generale. Care ştiinţă a naturii se poate încumeta să abordeze teoretic problema metodei, adică „structura întregului stabilită în pura sa esenţialitate" (Hegel) şi să exprime „întregul mişcării"? Nici una. Numai filozofia are această posibilitate pentru că numai ea cercetează totalitatea ca atare, iar totalitatea nu este simpla asamblare a părţilor componente. Într-o comunicare prezentată în septembrie 1967 la Liège, acad. Ath. Joja arăta că „justificarea filozofiei stă în această specificitate ireductibilă a totului la părţi, precum **şi** în desprinderea unor forme fundamentale ale **realităţii**, care scapă cercetării ştiinţelor pozitive. De exemplu, cine poate nega că cele cinci genuri supreme studiate de Platon în dialogul „**Sofistul**" şi anume fiinţa, mişcarea, repausul, identitatea şi diferenţa reprezintă structuri obiective omniprezente, care nu formează ca atare, ca structuri generalissime, nici obiectul fizicii, nici al chimiei, nici al biologiei sau al sociologiei. Universalul, particularul, singularul, posibilul, necesarul etc. nu sînt de resortul nici unei ştiinţe particulare, ci de cel al filozofiei. Toate acestea sînt structuri obiective, existente **in re**, pe care filozoful le extrage pe cale **conceptuală**, prin analiză **conceptuală** şi nu, cum susţin unii, prin „metode **preconceptuale**", „**prelogice**", „**antepredicative**" sau cu ajutorul intuiţiei bergsoniene.

De faptul că sînt numeroase probleme ştiinţifice care depăşesc domeniul ştiinţelor particulare şi sînt de resortul filozofiei şi-au dat seama numeroşi savanţi naturalişti. Iată ce scrie în acest sens A. de Morgan, unul dintre fondatorii logicii matematice: „Ideile şi lucrurile sînt constant opuse şi totuşi ele coexistă în mod necesar. Cum sînt ele opuse şi totuşi identice, aceasta e problema finală a oricărei filozofii... Cunoaşterea necesită idei. Realitatea necesită lucruri. Ideile şi lucrurile coexistă. Adevărul **este** şi este cunoscut. Dar o explicaţie completă a acestor puncte pare a fi dincolo de domeniul nostru" (al logicii formale — n.n. E.A.). Cu alte cuvinte, numeroase probleme de interpretare de o deosebită importanţă pentru dezvoltarea ştiinţei şi a procesului cunoaşterii în general sînt de domeniul filozofiei.

Întrucît este **sophia, sapientia**, înţelepciune, filozofia poartă asupra eticii, care e o disciplină filozofică, asupra relaţiilor omului cu universul, asupra atitudinii sale în faţa vieţii. Concepţia acadamicianului Ath. Joja potrivit căruia „dacă filozofia n-ar exista, viaţa oamenilor ar fi temeinic sărăcită" se impune cu necesitate.

De aceea surprinde întrebarea pe care şi-o pune G. Liiceanu: de ce este nevoie de filozofie atîta vreme cît există ştiinţa ? Nu mai puţin deficitare ni se par şi răspunsurile: filozofia „nu face altceva decît să conserve existenţa ca existenţă dedublată (obiect-subiect...)"; păstrează „prin spirit modul egocentrist de a fi al spiritului" şi „înregistrează starea de trezie a naturii care a ajuns să pronunţe „eu" şi care oricum s-ar răsuci nu poate scăpa de calitatea de a fi reflexivă...". Nouă ni se pare că folosind expresii atît de ambigue şi neclare, autorul nu va reuşi — „oricum s-ar răsuci" — să definească satisfăcător filozofia şi s-o delimiteze de ştiinţă, artă şi alte „moduri" de a fi ale spiritului, conştiinţei, existenţei etc.

Concluzia care se impune este că logica se dovedeşte a fi o condiţie **sine qua non** a dobîndirii adevărului în orice domeniu al cunoaşterii.

Emanoil ANCUŢA

UN DRUM POSIBIL SPRE PACE

convorbire cu organizatorii conferinței pentru securitate europeană care va începe la Roma în ziua de 25 aprilie

Conferința asupra securității europene, care se va deschide la 25 aprilie la Roma în organizarea F.G.S.I. (Federazione Giovanila Socialista Italiana), este unul din evenimentele urmărite cu interes de observatorii politici de pe continent. Simplul fapt că au răspuns invitației 55 organizații de tineret europene, din 26 de țări, demonstrează de la sine că e vorba de un amplu contact al mișcării progresiste de tineret europene asupra unei probleme de mare actualitate. Iată de ce, îndreptîndu-mă spre sediul federației socialiste de pe Via del Corso, mi-i imaginam pe organizatori cufundați cînd într-o solemnitate glacială, cînd într-o nervozitate excesivă. Eroare. I-am găsit pe cei doi secretari, ROBERTO CASSOLA și PIER-LOMBARDO VIGORELLI, într-o ținută francă și degajată, înlăturînd orice rigiditate. Sînt doi tineri expansivi pur și simplu, care îl includ de la bun început pe reporter într-o intimitate de vocabular, de gramatică și de vîrstă, cît se poate de firească. Îmbrăcați doar în cămașă și cravată, răspunzînd cu „ceau" apelurilor telefonice sau noilor veniți în încăpere, ei adoptă în schimb, cînd e vorba de întrebările gazetărești, o seriozitate responsabilă, învăluită însă și ea, nu într-un ton de Pithya, ci într-unul de discuție directă, pasionată.

Dar nu este locul de a mai continua, prin argumente coloristice, această prezentare, pentru că răspunsurile primite o vor completa cît se poate de bine.

REP. : Vă rog să distingeți rațiunile care v-au condus la organizarea acestei mese rotunde, dedicată securității europene.

CASSOLA: Practic am organizat-o pentru a vedea și verifica noile tendințe existente, privitor la această problemă, în stînga europeană. Impresia noastră este că generația tînără, crescută după război, s-a angajat într-o cercetare comună care e nuanțată față de cea caracteristică activității partidului. Pentru a fi mai clar : nu înseamnă că tineretul are o poziție diferită față de partid, dar că organizațiile lui, care îl leagă de partid, trebuie să aibă un rol specific, concret și, pe această cale, relații cu situația reală, actuală, din întreaga Europă. Nu se poate să nu se observe de către oricine că în țările capitaliste, ca și în cele socialiste, au apărut noi orientări. Iată ce ne-a făcut să credem că e momentul optim să invităm toate organizațiile stîngii europene într-o conferință, aceasta urmînd să fie, în intenția noastră, un prim pas spre definirea unei politici europene realizată **prin** europeni.

Nu ne facem iluzii că această masă rotundă va avea rezultate foarte precise. Noi o considerăm abia un început de schimb de opinii, o „escaladă" care să întrunească organizațiile de tineret nu numai la nivelul angajant al conferinței europene, dar mai ales la nivelul contactelor bilaterale mai strînse. Ne-am bucura să fie (și sîntem siguri că va fi) debutul unei serii întregi de inițiative asemănătoare pe care organizațiile de tineret din Europa (între care sîntem informați că și U.T.C.) sînt în curs de a le programa. Rezultatele acestora vor putea fi din ce în ce mai concrete.

REP. : Ce raporturi vedeți între modul cum este abordată problema prin canalele diplomatice și, respectiv, modul cum trebuie să fie ea abordată la nivelul organizațiilor de tineret ?

CASSOLA: Am pornit, într-adevăr, la această inițiativă de la ideea că securitatea europeană nu poate să se realizeze doar pe canale diplomatice, ci în primul rînd prin schimburi de opinii și prin contacte între partidele de stînga. De ce ? Pentru că logica diplomatică dă aprioric avantaje marilor puteri, acestea dispunînd de mai multă oportunitate în cadrul tipului respectiv de soluții. Noi nu credem, de pildă, că securitatea europeană poate fi hotărîtă de logica blocurilor. Dimpotrivă, sîntem convinși că hotărîrile care vor fi luate, indiferent la ce nivel, în problemele de securitate europeană, trebuie să garanteze și să țină cont de interesele naționale ale fiecărui stat, atît în ce privește politica lui internă, cît și politica lui internațională. Practic, aceasta înseamnă recunoașterea stării reale a situației europene prezente. De pildă, noi credem că pentru țările occidentale se pune problema recunoașterii R.D.G., iar pentru toate țările estice problema recunoașterii R. F. a Germaniei.

VIGORELLI : La această conferință, noi nu vrem să facem discuții istorice asupra rațiunilor sau neajunsurilor care ar fi determinat opțările făcute în anii 1948—49. Și de asemenea nu vrem să constatăm, pur și simplu, că există o oarecare destindere, o oarecare ameliorare în relațiile dintre Est și Vest. Ceea ce vrem să facem este să angajăm o veritabilă dezbatere asupra problemelor care sînt **deschise încă** în Europa după atîția ani de la încheierea războiului. Chiar data începerii mesei noastre rotunde — 25 aprilie — este una simbolică, este ziua eliberării noastre de sub nazism, și noi am ales anume această zi spre a marca punctul nostru de vedere și pentru a sublinia faptul că după atîta timp au rămas atîtea chestiuni încă deschise. Noi vrem să discutăm asupra acestor chestiuni, natural nu încercînd să facem un model pentru securitatea europeană, pentru că aceasta nu este sarcina noastră, este sarcina diplomaților, dar încercînd să găsim linia politică necesară, linia care ar trebui să preceadă toate soluțiile care vor fi luate cîndva asupra securității europene.

De aceea spunea colegul meu Cassola că toate eforturile trebuie să fie dirijate nu împotriva blocurilor înțelese ca blocuri, ci împotriva **logicii** blocurilor, care azi e în curs de a deveni logica marilor puteri. Un exemplu îl poate forma tratatul de nonproliferare. Ce demonstrează el în forma actuală ? Că nu e decît un acord pentru congelarea stocurilor nucleare, adică pentru instituționalizarea unui statu-quo. Oricine poate observa că marile puteri nu pot impune această hotărîre puterilor mijlocii, care vor să fie garantate, dar în același timp că puterile mijlocii nu sînt capabile să-și impună opinia lor marilor puteri. E numai unul din argumentele care demonstrează că trebuie luptat contra logicii blocurilor și care pledează pentru afirmația că alianțele militare sînt în curs de a deveni doar un instrument de conservare mînuit de marile puteri.

REP. : Enunțați cîteva detalii de ordin tehnic privind masa rotundă.

CASSOLA : Opinia noastră este că această conferință trebuie să garanteze toate delegațiile prezente, în sensul că noi credem că nu e posibilă adoptarea de hotărîri prin majoritate, ci numai prin unanimitate. Este evident că un adevărat schimb de idei nu se poate sprijini pe un sistem de vot rigid matematic. De aceea și ținem ca introducerea pe care noi o vom face în prima clipă a conferinței să rămînă doar un punct de vedere al unei delegații oarecare, și nu să devină neapărat o platformă. Noi dorim în schimb ca în conferință fiecare punct de vedere să fie exprimat într-un fel cît mai sincer posibil. Reala slăbiciune a acestei mese rotunde ar fi ca ea să constate că nu există divergențe sau, dacă da, să nu ia act de existența lor.

Oricum, un prim succes este că, dintre organizațiile invitate, marea majoritate au răspuns pozitiv. Iar cele cinci care nu vor putea participa nu o vor face pentru că ar fi contrare ideii conferinței, ci pentru că sînt angajate tocmai acum în diferite acțiuni pe plan național. Ne exprimăm de pe acum speranța că discuția angajată de cele 55 de delegații nu va putea fi purtată decît în spiritul sănătos, încurajator și nobil al căutării unor drumuri rodnice spre pace.

Romulus RUSAN

Roma, 19 aprilie

CINE EŞTI DUMNEATA, RUDI DUTSCHKE ?

N-au trecut nici două săptămîni de la atentatul săvîrşit împotriva lui RUDI DUTSCHKE, lider al Federaţiei studenţilor socialişti din Berlinul occidental, şi amploarea manifestaţiilor studenţeşti de protest a luat o turnură îngrijorătoare pentru guvernul vest-german. După cum se ştie, joi, 11 aprilie, Rudi Dutschke, lovit de gloanţe, era internat de urgenţă la spital. Arestat de poliţie, atentatorul, un tînăr de 23 de ani, Josef Bachman, negîndu-şi apartenenţa la vreun partid politic, declara cu nepăsare : „Asasinarea lui Martin Luther King mi-a servit drept model". Substratul politic al atentatului n-a putut fi pus la îndoială nici o clipă. A doua zi, vineri, studenţii vest-berlinezi îşi manifestau indignarea în faţa clădirilor concernului de presă al lui Axel Springer.

Pentru a înţelege acest protest cu adresă directă trebuie insistat puţin asupra personalităţii lui Rudi Dutschke. „Acesta nu are înfăţişarea unui luptător — scrie în **Le Figaro** din 17 aprilie André François Poncet. Este mai degrabă simplu şi modest. Dar este un argumentator, un acuzator de temut. Găseşte formule, sarcasme, are riposte care stîrnesc aplauze. Este simpatic. Simţi că este cinstit şi, în fond, nu e rău. I se spune Rudi cel Roşu, o nuanţă de afecţiune. S-a format el singur. Bazele gîndirii sale le datorează unui profesor pe nume Marcuse, pe care l-a scos din umbră şi care este autorul unei „Critici a toleranţei pure", de unde Rudi a scos justificarea acţiunii sale revoluţionare". Doctorand în sociologie, Dutschke e socotit „conducătorul spiritual" al Federaţiei studenţilor socialişti din Berlinul de vest. Această federaţie făcea parte înainte din Partidul Social Democrat, de unde a fost exclusă datorită orientării sale de stînga. Studenţii cereau democratizarea învăţămîntului, o opoziţie extraparlamentară, luptau împotriva „legislaţiei excepţionale" şi a influenţei marilor bancheri şi industriaşi. Concernul de presă Axel Springer a fost deseori vizat şi nu e de mirare că publicaţiile controlate de acest puternic concern au susţinut o intensă campanie de defăimare a mişcării studenţeşti şi a Federaţiei studenţilor socialişti în special.

Orator de succes, capabil să mobilizeze numeroase forţe studenţeşti — lucru pe care l-a dovedit mai ales la 18 februarie cu prilejul unei demonstraţii de solidaritate cu lupta poporului vietnamez, la care au participat 10 000 de studenţi — Rudi Dutschke devenea periculos pentru anumiţi ochi. Aşa au înţeles desigur colegii săi care au protestat vehement, răsturnînd camioanele cu ziare tipărite de concernul Springer, răspîndind manifeste, ocupînd localurile Universităţii tehnice, Piaţa Primăriei.

Desigur, apropierea dintre asasinarea lui Luther King şi atentatul de la Berlin era numai simbolică. Dutschke plăteşte în destul de mare măsură tribut unor inconsecvenţe teoretice, poziţia sa — ca şi a federaţiei — nu are încă o platformă politică clar conturată. În declaraţiile sale făcute la Bad Boll, cu puţin timp înainte de atentat, aceste oscilaţii se simţeau. Constatînd existenţa unei „înstrăinări" între cerinţele sociale şi realitatea de după cel de-al doilea război mondial în Germania federală, el arăta că toate doleanţele (reunificarea, antifascismul, democraţia) au primit în douăzeci de ani nu un răspuns progresist-democratic, ci unul restaurativ-autoritar. „Acesta a fost primul lucru de care şi-a dat seama o parte a studenţimii. Aici s-a adăugat faptul că Vietnamul a deschis multor studenţi ochii. Discrepanţa între ştiinţă şi umanism a devenit evidentă în cazul Vietnamului" — spunea Dutschke. Sfîrşitul aşa-zisului miracol economic s-a manifestat în universităţi prin exmatriculări, scurtarea perioadei de studii etc., adică printr-un sistem de a obţine un randament mai mare pentru intelectualitatea tehnică şi economică. Divergenţelor născute de aici li se adaugă presiunea administrativă împotriva studenţilor care cereau reforme democratice.

Ajungînd aici raţionamentele lui Dutschke se opresc în faţa căutării de soluţii. Negînd existenţa unui partid capabil să conducă lupta democratică, refuzînd să creadă în capacitatea comuniştilor de a fi în fruntea acestei lupte, inevitabil concepţia pe care o reprezintă Rudi Dutschke face mari concesii înţelegerii burgheze a democratismului. Militînd pentru o „societate liberă", o „nouă societate socialistă", Dutschke n-a ajuns să vadă prea clar cum ar arăta aşa ceva. Dar, desigur, asemenea confuzii şi neclarităţi de vederi politice n-au împiedicat desfăşurarea în continuare a luptei îndreptate în esenţă spre reforme de ordin progresist. Prin atentatul asupra sa, Rudi Dutschke s-a transformat într-un simbol al acestei lupte. Forţe poliţieneşti şi „unităţi de intervenţie" au fost masate în faţa „Casei Springer", izolată prin trei bariere de sîrmă ghimpată, sau a primăriei. Ciocnirile au devenit violente. La două zile numai după declanşarea demonstraţiilor, numărul celor arestaţi se ridica la 200. Studenţii din Hamburg, München, Frankfurt, Hanovra, din Viena (unde există o filială a concernului), Roma şi Milano îşi manifestau solidaritatea cu colegii lor vest-berlinezi. Autorităţile au încercat, de la început, să minimalizeze importanţa politică a evenimentului. Din declaraţiile purtătorului de cuvînt al guvernului şi apoi, la 16 aprilie, ale cancelarului Kiesinger se poate vedea însă că fenomenul de amploare al manifestaţiilor studenţeşti a creat mari dificultăţi, capabile să se transforme într-o adevărată problemă de stat.

În faţa intensificării măsurilor poliţieneşti, nu este desigur exclus ca ciocnirile să continue, cu violenţă sporită. Intrînd tot mai mult în atenţia opiniei publice mondiale, studenţii vest-germani se arată hotărîţi să-şi susţină cu fermitate cauzele.

Eugen PATRICHE

MAPAMOND STUDENŢESC

DIN NOU ÎN STRADĂ

Viitoarea manifestaţie publică a studenţilor din Rio de Janeiro — informează cotidianul „Jornal do Brasil" — va avea loc la 1 mai, cu care prilej se va cere din nou demisia guvernului militar, ca singura alternativă la soluţionarea problemelor grave ale ţării. Ziarul semnalează în acelaşi timp că „studenţii au hotărît să pună la punct un sistem de autoapărare, pentru a face faţă atacurilor poliţiei şi armatei".

La Rio de Janeiro se consideră că ultimele manifestaţii studenţeşti au avut drept rezultat reafirmarea prestigiului Uniunii naţionale a studenţilor din Brazilia (U.N.E.) şi a Uniunii studenţilor din Rio de Janeiro, ambele organizaţii interzise de guvernul preşedintelui Ongania. In cursul unei conferinţe de presă clandestine, ce a avut loc la Rio de Janeiro, Vladimir Palmeira, preşedintele U.N.E. a declarat că studenţii brazilieni resping politica antipopulară a actualului regim.

HOTĂRÎREA UNEI ORGANIZAŢII JAPONEZE

Preşedintele Federaţiei japoneze a organizaţiei studenţeşti de autoconducere Taguma a declarat la o conferinţă de presă că această uniune studenţească a fost recunoscută în calitate de reprezentantă a studenţilor din Japonia în U.I.S.

Sîntem hotărîţi, a declarat Taguma, că participăm mai activ la acţiunile comune din mişcarea studenţească internaţională în lupta împotriva agresiunii americane în Vietnam, în interesul dezvoltării mişcării studenţeşti şi a unirii tururor forţelor democratice din ţară.

Din Federaţia japoneză a organizaţiei studenţeşti de autoconducere fac parte 91 de universităţi şi peste 200 de organe ale autoconducerii studenţeşti.

REPRESIUNI LA MONTEVIDEO

Poliţia din Montevideo a împrăştiat cu bastoane de cauciuc pe participanţii la o demonstraţie organizată de studenţii de la facultatea de drept care cereau sporirea numărului de locuri în această facultate şi deschiderea unei cantine. Demonstraţia a început în faţa clădirii Ministerului Educaţiei şi a continuat pe principalele străzi ale capitalei uruguayene. Un fotoreporter de la ziarul „El Pais" a fost arestat de poliţişti în momentul cînd fotografia acţiunilor respective studenţilor. Într-o declaraţie dată publicităţii, studenţii au arătat că, în ciuda acţiunilor poliţiei, îşi vor continua lupta.

OASPEŢI DIN MAROC ÎN REDACŢIE

O delegaţie a Uniunii Naţionale a Studenţilor Marocani, formată din ARAKI DRISS, membru în Comitetul Executiv al U.N.E.M., şi EL KHYARI TOUHAMI, membru în Comitetul administrativ, a făcut timp de cîteva zile o vizită în ţara noastră. Am avut plăcerea de a-i primi pe reprezentanţii studenţimii marocane şi în redacţia noastră, prilej de cunoştinţă reciprocă şi schimb de opinii. Cu deosebit interes s-a subliniat mai ales posibilitatea unor mai strînse legături de colaborare între „Viaţa studenţească" şi „Les Etudiants" — organul U.N.E.M. Revista lunară a studenţilor marocani reflectă în cele 12 pagini ale sale, după cum am aflat, principalele probleme politice şi sindicale ale organizaţiei, acordînd spaţiu şi literaturii, artelor, sportului. Prin „Les Etudiants" — editat în limbile arabă şi franceză — U.N.E.M. deschide dezbateri ample, exprimîndu-şi punctul de vedere în problemele de orientare, securitate socială pentru studenţi, locuri în facultăţi, biblioteci etc. Acestora li se adaugă probleme sindicale generale cum ar fi libertatea de organizare în centrul universitar, statutul şcolilor, condiţiile materiale ale învăţămîntului. Prioritatea cadrelor, dispută pornită din diferenţa existentă între studenţii care studiază în Maroc (cca. 8 000) şi cei aflaţi la studii în străinătate (cca. 2 000), e una dintre cele mai acute probleme, datorită faptului că absolvenţilor formaţi în exterior li se acordă avantaje speciale. În această problemă, U.N.E.M. primeşte şi sprijinul cadrelor didactice şi al Consiliului universitar, ca şi în alte chestiuni dezbătute. Sprijinul consiliului — în ciuda faptului că acesta nu are decît un vot consultativ, deciziile finale rămînînd ministerului — s-a făcut simţit şi la efortul U.N.E.M. de a ţine un congres mondial.

Problemele sindicale, au arătat delegaţii marocani, se pun pentru U.N.E.M. în strînsă legătură cu cele politice. Din 1960 studenţii şi-au intensificat participarea activă la lupta politică a poporului, la început militînd pentru lichidarea bazelor străine, apoi sprijinind în parlament forţele progresiste. Manifestaţii de mare amploare au avut loc în 1965, principalele cerinţe ale studenţilor referindu-se la reformarea învăţămîntului. Aceasta rămîne, de altfel, problema crucială pentru care U.N.E.M. mobilizează masele de studenţi, căutînd soluţii, spunîndu-şi cuvîntul în comisiile naţionale care studiază problema învăţămîntului. Din păcate, doleanţele studenţimii nu au fost încă satisfăcute. Depăşind perioade dificile, printre care o încercare a autorităţilor de a dizolva în 1964 organizaţia, U.N.E.M. îşi continuă lupta. Studenţii marocani şi-au intensificat şi relaţiile cu organizaţii studenţeşti din alte ţări, participarea la activitatea U.I.S., contactul cu mişcarea studenţească internaţională. Vizita în ţara noastră a delegaţiei U.N.E.M., întîlnirile pe care le-a avut cu cadre de conducere din organizaţiile noastre de tineret, cu studenţii, constituie fără îndoială un simbol al prieteniei, al înţelegerii şi colaborării între studenţimea română şi cea din Maroc.

REP.

NOI CLUBURI PENTRU STUDENŢII BULGARI

Deosebite preocupări pentru stimularea iniţiativelor şi a colaborării între organele de tineret şi alte organe obşteşti şi de stat din Bulgaria aflăm dintr-un număr recent al ziarului „Narodna Mladej". În luna martie a fost semnat un protocol între Comitetul orăşenesc Sofia al U.T.C.D. şi întreprinderea de alimentaţie publică, în care au fost stabilite cele nouă cluburi şi şase cofetării ale tineretului. Printr-un contract special au fost stabilite îndatoririle reciproce, rămînînd încă nerezolvată problema proprietăţii. Rumen Popov, prim-secretar al comitetului orăşenesc al U.T.C.D., a exprimat modul cum este concepută activitatea acestor cluburi, arătînd că ele vor merge în două direcţii: cluburi care să constituie o bază pentru viaţa culturală şi activitatea politico-socială în rîndul tineretului şi cluburi specializate, aşa cum are intelectualitatea creatoare, dar care nu vor fi în nici un caz nişte asociaţii închise. S-a reuşit temporar să se rezolve problema bazei materiale pentru organizaţiile U.T.C.D. studenţeşti, folosindu-se cantinele, după masa de seară, transformate în cluburi pentru odihnă, distracţii şi acţiuni culturale.

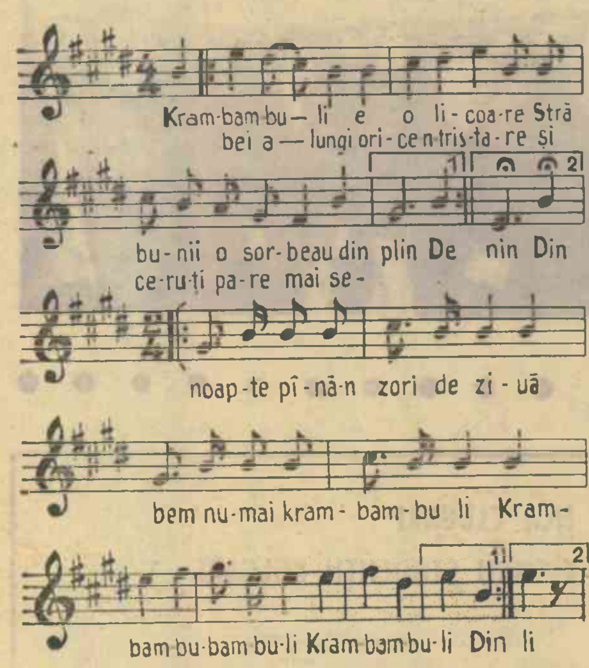
etc

GAUDEAMUS IGITUR

Mică enciclopedie a cîntecului studențesc

KRAMBAMBULI

(vechi cîntec studențesc)

KALAPALO

În savanele din jurul Amazonului (Brazilia) se află o rezervație în care trăiesc ultimii indieni Kalapalo. Cei 106 membri ai tribului locuiesc în 7 colibe ; modul lor de viață se caracterizează printr-o desăvîrșită armonie morală. Nu există hoți, nu există femei necredincioase — cel puțin nu se discută despre astfel de lucruri. Copiii sînt crescuți de către mamele lor pînă în ziua cînd sînt adoptați de către sat ; de atunci încolo ei se pot juca oriunde și mănîncă la orice oră și în oricare casă. Kalapalo nu muncesc decît două sau trei zile pe săptămînă — se ocupă cu pescuitul sau construirea unor noi colibe. Restul timpului fac curte femeilor, se luptă în întreceri care sînt întotdeauna „fair-play“ sau cîntă la un tip original de fluier. Muzica Kalapalo are mereu același ritm : trei note urmate de o pauză sau de o bătaie din picior.

„Mașina de respirat“ și spațiul cosmic

Un grup de ingineri din Pittsburg (S.U.A.) s-au aliat savanților în lupta cu bolile și cu spațiul cosmic. Dovada lor de loialitate este „Simulatorul pulmonar“, o mașină care respiră ca un om. Ea va lua locul voluntarilor la verificarea și calibrarea diferitelor instrumente medicale. Mașina este prevăzută cu o conductă exterioară care inhalează aer proaspăt și expiră apoi aer cald, încărcat cu bioxid de carbon, la viteza normală de respirație a omului. În interior, mașina are nenumărate pistoane, tuburi, pîrghii și componente electrice care provoacă simularea exactă a oricărei respirații umane, normale sau anormale. Mașina poate respira cu volumul a zece persoane, mărind cantitatea gazelor schimbate la fiecare răsuflare.

PETELE LUI JUPITER

La jumătatea distanței dintre ecuator și polul sudic al planetei Jupiter se află o uriașă pată roșie, ovală, care are aproximativ 52 000 km lungime și 13 600 km lățime. De curînd dr. Cyril Ponnamperuna și dr. Fritz Woeller de la N.A.S.A. au emis presupunerea că această pată ar fi de natură organică. Supoziția lor se bazează pe un mare număr de experiențe efectuate la centrul de cercetări din Ames. Cei doi savanți au provocat fulgere artificiale într-un amestec de amoniac și metan — cele două gaze care formează o parte importantă a atmosferei planetei Jupiter. Rezultatul : formarea unor chimicale organice, printre care aminoacizi : cel mai important compus obținut a fost o vopsea organică translucidă. Experiențele au fost efectuate la o temperatură variind de la temperatura camerei pînă la —300° Fahrenheit (se vede că temperatura atmosferei planetei Jupiter este de aprox. —200°F).

În 1961 dr. Raymond Hide a sugerat că pata roșie este cauzată de ceea ce se numește „coloana Taylor“; aceasta este un cilindru de gaz în mișcare ce se ridică mai mult sau mai puțin vertical , înconjurat de masele de gaz care se rotesc. Dr. Hide susține că, dată fiind atmosfera lui Jupiter, care se rotește foarte repede, chiar o mică depresiune în suprafața planetei poate produce o coloană Taylor.

Test de inteligență pentru femei

Tînăra Evelyn Jakoby din Bremen (Republica Federală a Germaniei), studentă la Facultatea de farmacie, va purta titlul de onoare de „cea mai inteligentă femeie din Germania“. O cunoscută revistă germană pentru femei a organizat în colaborare cu dr. Herbert Steiner, profesor de psihologie aplicată la Universitatea Mainz, un concurs de măsurare a inteligenței, precedat de o serie de teste care duraseră șase luni. Dintre nenumăratele răspunsuri, primele examinări fuseseră făcute în scris, pe baza completării unor chestionare — au fost selecționate cu ajutorul computerelor circa 2 000 de femei inteligente. Șase din acestea au intrat în cele din urmă în runda finală. În sala „Liderhalle“ din Stuttgart, două fete, cele mai tinere dintre concurente, s-au dovedit a fi și cele mai inteligente. Ele au dovedit chiar examinatorului — un om de știință — că făcuse o greșeală de gîndire. Ilustrúția noastră o înfățișează pe cîștigătoare la rezolvarea uneia din ultimele probleme.

UN JOC DE LOGICĂ

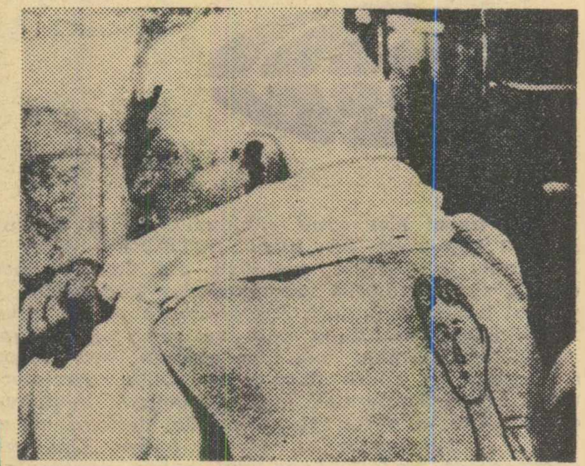
Un calif al străvechiului Bagdad oferise unui condamnat la moarte următoarea posibilitate de a se salva : în celulă se aflau două uși, una spre libertate, cealaltă spre moarte. Paza era formată din doi gardieni, despre care prizonierului i s-a spus : unul din ei răspunde numai adevărul, celălalt minte. Pentru a-și încerca salvarea, condamnatul avea dreptul la o singură întrebare. Știți cum a reușit el să descopere ușa care ducea spre viață ?

Soluție. Prizonierul a desemnat cu mîna la întîmplare una din uși și s-a adresat unui paznic :

— Dacă l-aș întreba pe colegul dumitale, mi-ar spune că ușa aceasta e bună ?

Sînt două cazuri. Dacă ușa indicată e cea bună și paznicul întrebat e cel care spune adevărul, el știe că colegul lui ar fi mințit, și atunci răspunde **„nu“** ! Dacă paznicul întrebat e cel care minte, el știe că colegul lui ar spune adevărul și, întrucît minte, ar răspunde **„nu“**. Deci, dacă ușa aleasă duce spre libertate, amîndoi gardienii răspund „nu“. În cazul invers veți ajunge la concluzia că amîndoi gardienii ar răspunde „da“.

ION DON ȘI TATUAȚII

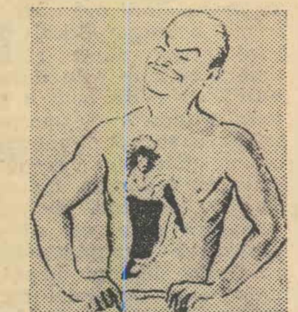
Ion (Jean) Don s-a născut la București în anul 1894 într-o familie de intelectuali. Trimis în străinătate la tratament, în urma unei boli grave, poposește o vreme în Italia, apoi la Basel în Elveția și, în sfîrșit, se stabilește la Paris unde se înscrie la școala de Belle arte. În curînd va lua parte la toate mișcările de idei și curente din lumea artistică.

Primul război mondial îl surprinde aici. Începe marile lui colaborări cu caricaturi politice la ziarele „Le Temps“ și „Match“. Atras în vîrtejul lumii artistice a Parisului devine portretistul lui Clemenceau, Jaurès, Aristide Briand și caricaturistul lui Chevalier, al cîntăreței de renume Mistinguette. Este primul care realizează afișul cunoscutului De Max la Comedia franceză.

Între cele două războaie mondiale este invitat rînd pe rînd în America, Anglia, Italia unde își expune lucrările care obținuseră deja aprecieri unanime.

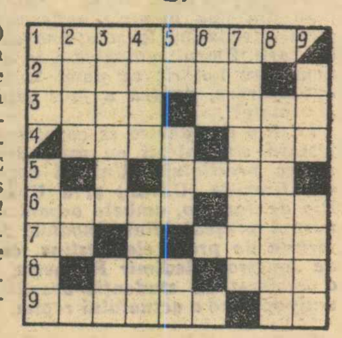
În anul 1954 își scrie amintirile sub titlul „Rien que des souvenirs“ în care evocă copilăria bucureșteană, prietenia cu Eduard de Max, ucenicia pe care o face în atelierele marilor pictori printre care Van Dongen, Matisse.

Celebrat și astăzi la onorabila vîrstă de 74 de ani, Jean Don continuă să fie prezent în marile reviste pariziene. Recent, regizorul Alfonse Boudard l-a solicitat pe septuagenarul [illegible]caturist cu ocazia tu[illegible]rii filmului „Tatuatul“. Ne permitem să reproducem pentru cititorii revistei noastre rezultatul „întrevederii“ celor doi oameni de artă. 1) Spatele lui Jean Gabin pare să încadreze bine chipul lui Modigliani. 2) Pieptul lui Louis de Funès rezistă, după cum se vede, dansatoarei celebre Jean d'Avril.

Parada vocalelor

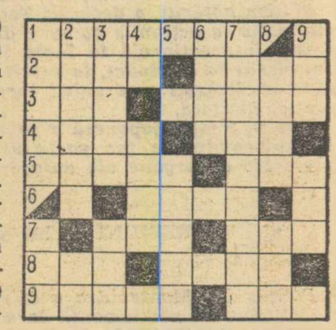
3.

ORIZONTAL : 1) Făcuți praf. 2) Nu-s în regulă. 3) Nume de fată — Apă cu gheață (pl.) 4) Prelungiri protoplasmatice — Prefix pentru trei. 5) E întîiul. 6) Au scos capul — Haz. 7) Cuci! — Alt nume de fată. 8) Rîul Spartei antice — Depunere de ape. 9) A face mărunt — Dimpotrivă.

VERTICAL : 1) Nimic (pop.) — Ulei. 2) Scurtă țărănească — Șase roman. 3) Ultima expresie (pl.) — Sînt. 4) Combinat lactat (abr.) — Slăbiciuni acvatice. 5) Cic ! — Într-o clipită ! — Comună în Șimleu. 6) Pronume. 7) Loc de veci. 8) Bani ca la turci. 9) Copii — A lua pe sus.

4.

ORIZONTAL : 1) Cerc de fum. 2) Un foc la inimă — Nu-i de aici. 3) Stă-n gît — Vine, vine primăvara ! 4) Nu merge — Cei mai buni. 5) Termen — Adus de ani. 6) Sport nautic. 7) Capătul pămîntului — Pană evoluată. 8) Un om și jumătate ! — Scumpul mamei. 9) Timp întunecat — Pus pe scene.

VERTICAL : 1) Insulă grecească — Face muzica. 2) Corespunzător — Capul lui Moțoc ! 3) Tăietor de lemne — Îl trec nădușelile. 4) Ore ! — Ion Popescu — animatorul. 5) Întrece măsura. 6) Luat pe departe. 7) Locomotivă electrică. 8) Tragere săptămînală — Munte în Elveția. 9) Pe mai multe voci — Coș răsturnat !

Toma MICHINICI

EVRIKA!

Cîteva cuvinte despre bioritmologia medicală

Importanța diagnostică a elementelor bioritmice nu se reduce la cazurile în care tulburările de ritm reprezintă ele înșile forme de manifestare evidentă a bolii. În ultimul timp s-a impus valoarea diagnostică a tulburărilor de ritm „oculte", care însoțesc unele boli. De exemplu, în bolile renale, urmărirea bioritmului circadian al eliminărilor urinare de electroliți și de hormoni poate aduce un aport important pentru diagnosticul diferențial și pentru aprecierea gravității bolii. La bolnavii cu astm bronșic, depistarea unei pararitmii cu un decalaj de 3—4 ore al eozinofilelor sanguine are o valoare prognostică remarcabilă.

OROLOGIILE BIOLOGICE

4

Bioritmurile au o importanță evidentă în domeniul terapeuticii. Din cele mai vechi timpuri, medicii au căutat o ritmicitate cît mai eficientă a unor mijloace de tratament. În bolile digestive, în tulburările de somn, ca și în disritmiile menstruale se aplică în mod curent un tratament ritmat, impus de însuși caracterul periodic evident al funcțiilor cărora li se adresează. Progresele bioritmologiei lărgesc mult problema periodizării terapeutice. Fracționarea dozelor nu mai urmărește, deseori, numai evitarea efectelor acute și obținerea unei oarecari continuități a acțiunilor medicamentului, ci și stabilirea unor concordanțe cît mai adecvate cu evoluția unor bioritmuri. Astfel, medicația urmărind creșterea tensiunii arteriale trebuie concentrată în cursul dimineții, cînd curba bioritmică tensională scade din diferite cauze și cînd, în mod normal, există o ascensiune tensională. În diabetul zaharat, în majoritatea cazurilor, momentul optim al administrării insulinei se dovedește a fi în preajma sporului alimentar. Acest moment a fost adoptat de cei mai mulți terapeuți și se aplică în mod curent. Dar cercetări recente au demonstrat că regula nu se aplică tuturor bolnavilor și că momentul administrării insulinei trebuie ales după o investigație a ritmului propriu individual al metabolismului intermediar.

Un capitol important al bioritmologiei medicale îl reprezintă manifestările patologice care îmbracă o formă ritmică proprie, nelegată direct de bioritmurile fiziologice ale organismului. În această categorie se pot întîlni boli și tulburări foarte diverse. Hidartroza (apariția de lichid seros în cavitățile articulare) are la foarte mulți bolnavi un ritm foarte stabil, apărînd la intervale fixe. Se poate cita, ca un exemplu amuzant, faptul că în urmă cu cîțiva ani echipa de fotbal a Universității din Cambridge își programa partidele în funcție de ritmul hidartrozei celui mai bun jucător al său, al cărui genunchi se umfla, cu o regularitate strictă, din 9 în 9 zile. În alte cazuri, s-au înregistrat intervale între 7 și 14 zile, totdeauna identice la una și aceeași persoană. Se cunosc cazuri de ritmare patologică a temperaturii. O femeie tînără prezenta două creșteri ale temperaturii în 24 de ore (la 40—40, 60° C) care nu coincideau cu ascensiunile termice ale bioritmului obișnuit. Interesant este faptul că fiica acestei femei a prezentat același fenomen între 9 luni și 6 ani. Între aceste salturi ale temperaturii, mama și fiica se simțeau foarte bine.

Igiena muncii și a sportului pe cadranul ceasornicelor biologice

Descoperirea fenomenelor bioritmice, deschide o perspectivă cu totul nouă în domeniul periodizării firești a activității umane și creează posibilitatea aplicării unor criterii științifice suplimentare în igiena muncii.

Cercetări multilaterale au arătat că, alături de oscilațiile zilnice ale diferitelor funcții și, desigur, în strînsă legătură cu ele, există bioritmuri ale capacității de muncă. Au fost evidențiate fluctuații periodice, în cursul zilei, ale acuității motorii și ale atenției la persoane aflate în repaus și în condiții de mediu constante (temperatură, umiditate, lumină, liniște etc.) Existența bioritmurilor circadiene ale unor asemenea funcții legate direct de capacitatea de muncă infirmă părerea după care somnul de noapte ar facilita în mod normal creșterea performanțelor în primele ore ale dimineții. Maximul de randament pentru diferite funcții integrate în activitatea fizică sau intelectuală nu are loc imediat după trezirea din somn. Cercetări asupra oboselii au arătat că pentru operații simple de atenție și gîndire performanțele maxime sînt atinse abia după aproximativ trei ore de muncă, după care randamentul scade treptat. Capacitatea efortului fizic descrie un ritm caracterizat prin două perioade „puternice" (între orele 8—12 și 14—17) și două perioade „slabe" (între orele 2—5 și 12—14). Se înțelege că desfășurarea bioritmurilor capacității de muncă nu este uniformă, existînd diferențieri condiționate în primul rînd de antrenament și deprindere, dar și de alți factori ca tipul de sistem nervos, constituția endocrină, vîrsta etc. Pentru activitatea intelectuală, observațiile arată că există două tipuri de bază : unul cu un randament optim matinal, cel de-al doilea cu capacitatea maximă în prima jumătate a nopții.

Igiena muncii dobîndește prin intermediul bioritmologiei date care vor permite, într-un viitor apropiat, elaborarea unor norme optime pentru programarea diferitelor procese de muncă, ținînd seama atît de condițiile locului de activitate, cît și de particularitățile fiziologice individuale.

Importanța deosebită a criteriilor bioritmice în activitatea sportivă, deși evidentă, nu a generat decît un număr relativ redus de cercetări. În practică, unele principii bioritmice sînt impuse de „bunul simț" și se aplică în limitele unui accentuat empirism.

Se observă astfel că există un anumit orar și un anumit calendar al performanțelor optime, variabil în funcție de caracterul activității sportive și de particularitățile individuale. Aceste observații rămîn destul de aproximative și depind de perspicacitatea antrenorilor și de spiritul de autoobservație al sportivului. Confruntarea lor cu evoluția bioritmurilor ar permite precizarea și alegerea științifică a perioadelor cu posibilități de performanță maximă, adoptarea anumitor ritmuri cotidiene și sezoniere ale antrenamentului. Investigarea repetată a unui număr minim de bioritmuri se va impune, fără îndoială, ca un element indispensabil în urmărirea modernă a instruirii sportive.

Schimbarea „timpului local" prin deplasarea la mari distanțe pune organismul în fața unor eforturi de adaptare care, în mod curent, pot să treacă aproape neobservate, dar care la sportivi determină uneori eclipse accentuate în realizarea performanțelor. După unele date, pentru restructurarea completă a ritmurilor fiziologice la un orar decalat față de timpul obișnuit al organismului, este necesară o perioadă variind între 7 și 14 zile. Asemenea perioade de acomodare sînt departe de a fi respectate în programul obișnuit al competițiilor sportive. Perioadele de acomodare ar putea fi scurtate prin aplicarea unor măsuri complexe de restructurare treptată a orarului înaintea deplasărilor. Măsurile respective nu vor putea fi puse la dispoziția igienei sportive decît prin intermediul unor studii aprofundate de bioritmologie.

Va fi necesar „exportul de timp terestru" pe alte planete?

Ceasornicele interne ale omului sînt supuse unor influențe și solicitări cu totul noi într-o epocă în care distanțele se comprimă, iar timpul astronomic își poate schimba rapid semnificația sa biologică de fiecare zi.

În condițiile dezvoltării aviației moderne, este din ce în ce mai frecventă parcurgerea, în cîteva ore, într-un sens sau altul, a unui număr de fuse orare care corespunde la mari decalaje ale fazelor obișnuite de zi-noapte sau chiar la inversarea lor. În asemenea împrejurări organismul este supus unor eforturi de adaptare cronologică, prin care se realizează o adevărată restructurare a bioritmurilor circadiene și o sincronizare a acestora la noile condiții externe, dependente de noul timp local. Cercetări recente au arătat că perioada necesară eforturilor de sincronizare variază în limite destul de largi de la un organism la altul. Restructurarea bioritmurilor de bază, dintre care au fost studiate în special cele ale temperaturii corporale, ale pulsului și bioritmului veghe-somn, poate dura de la 2—3 zile la 2 săptămîni.

Cu excepția bioritmului veghe-somn, nu există proporționalitate între durata restructurării bioritmice și intensitatea tulburărilor generale de adaptare care apar, sub diferite forme, în marea majoritate a cazurilor. Aceste tulburări, constînd din simptome foarte variate (migrenă, nervozitate, amețeli, astenie, somnolență, inapetență, modificări ale tranzitului intestinal etc.) pot fi mai accentuate și mai durabile la persoane la care indicii unor funcții de bază indică o sincronizare rapidă, după cum pot trece aproape neobservate la persoane la care adaptarea, cel puțin a unora dintre bioritmuri, se face mai dificil și trenează multă vreme. Unele date par a indica o restructurare bioritmică mai rapidă în cazul inversării cadranului orar cu 180° (decalaj de cca 12 ore) decît atunci cînd se produc decalaje mai reduse (de 7—8 ore)

Fenomene analoage de adaptare bioritmică complexă se desfășoară și în cazurile deplasărilor longitudinale dintr-o emisferă în alta. Tulburările ce pot apare în aceste împrejurări sînt în unele cazuri mult mai accentuate decît cele ce se observă în deplasările din cadrul aceleiași emisfere. Explicația acestui fapt constă, probabil, în schimbările mult mai complexe de mediu, legate nu numai de modificări ale orarului zilnic, ci și de trecerea bruscă dintr-un „anotimp" în altul.

Probleme de o importanță covîrșitoare, atît din punct de vedere teoretic, cît și practic, sînt ridicate în fața bioritmologiei de cosmonautică. Un sector fundamental de studiu al biologici cosmice este de pe acum reprezentat tocmai de probleme legate de ritmurile materiei vii. Rolul său va crește din ce în ce mai mult, paralel cu prelungirea duratei călătoriilor extraterestre ale organismelor vegetale și animale și, mai ales, ale omului. Biologia cosmică studiază viața în condiții în care reperele temporale, sincronizatorii obișnuiți ai orologiilor biologice, nu există. În funcție de orbitele zborurilor cosmice, zilele și nopțile se pot succeda foarte rapid și este de prevăzut ca astronauții să parcurgă drumuri în cursul cărora nu vor vedea deloc Soarele. În momentul în care vor descinde pe altă planetă, astronauții vor fi complet izolați de timpul terestru, reperele reprezentate de fotoperiodism și de oscilațiile obișnuite ale altor factori externi fiind înlocuite de condiții cu totul noi și, în mare parte, neprevăzute. O asemenea ieșire integrală și de durată din tiparele cronologice ancestrale va pune într-o situație dificilă atît organismul uman, cît și organismele vegetale și animale ce vor însoți omul. Dar oricît de dificilă ar putea fi această situație, nu este motivat scepticismul total manifestat de unii bioritmologi, după care viața extraterestră de lungă durată nu va fi posibilă. Lipsind factorii orientativi fundamentali ai bioritmurilor, elementele externe capabile să „întoarcă" și să sincronizeze orologiile biologice, viața pe alte planete s-ar stinge, după părerea acestor bioritmologi, datorită tocmai faptului că ceasornicele organismelor vii, mecanisme esențiale și absolut necesare vieții, vor înceta să funcționeze. Un asemenea scepticism nu este motivat întrucît este sigur că printre condițiile ce vor premerge, treptat, etapele de existență extraterestră din ce în ce mai lungă a vieții, se vor crea și posibilitățile ca omul să „transporte" în Cosmos elementele fundamentale ale cronologiei terestre. În acest transfer de timp terestru pe alte planete, primul loc îl va ocupa, desigur, „importul" de pe Pămînt al unor periodicități circadiene ale regimului luminos și ale altor factori fizici de mediu. În plus, pentru organismul uman, va continua să se desfășoare acțiunea „timpului conștient", capabilă să contribuie hotărîtor la funcționarea bioritmurilor sale. În felul acesta, omul va putea nu numai să folosească rodnic cunoștințele despre bioritmuri în dezvoltarea dirijată a materiei vii terestre, ci să facă auzit sunetul ascuns și minunat al orologiilor biologice și în spațiile cosmice.

Dr. Al. LUNGU

Revista noastră inaugurează această nouă rubrică, de magazin sportiv, în dorința de a mai descreți o dată pe săptămînă frunțile microbiștilor cu cîteva rînduri care să le stîrnească mirarea, admirația, curiozitatea sau hazul (de la caz la caz). Astăzi — despre originile jocului numit GOLF.

După presupunerile unui scriitor englez, lucrurile ar sta astfel :

În 1492, un oarecare cioban — care-și păzea turma pe malul mării scoțiene, pe lîngă Fifeshire, la 11 mile de Dundee — la un moment dat, neavînd ce face, a lovit cu bîta o piatră care s-a rostogolit și a căzut apoi într-o gaură. Părîndu-i-se interesant, a repetat gestul și în fața altor ciobani. Așa s-ar fi născut... jocul de golf, pentru care S.U.A. ajunseseră să cheltuie, într-o perioadă, 300 milioane dolari pe an ! Evident, nu e prea ușor de crezut că acest joc modern, răspîndit mai ales în lumea aristocrată, a fost descoperit de bîta unui păstor de oi. Dar istorioara e prea nostimă pentru a nu fi pomenită. Iar ca să respectăm toate regulile... legendei, adăugăm și răspunsul la întrebarea „De ce a fost numit acest joc — golf ?“ Pentru că ciobanul scoțian se chema John Golf !

Ah. fotbalul

Serial istoric
de V. CRIȘAN
IV.

Echipa națională a fost încredințată unor antrenori cu o concepție originală despre jocul de fotbal...

...Apoi unora fără idei deosebite...

...Și ne-am convins că la noi antrenorii de mare clasă lipsesc cu desăvîrșire.

CRONICA MICROBISTULUI

48 de rînduri pentru Marica

Sîmbătă n-am părăsit noua arenă a Metalului o dată cu toată lumea. I-am adăstat puțin pe învingătorii cu 2—1 pentru a le strînge mîna. Toți m-au privit cu oarecari înțelesuri, dar numai Marica și-a dat glas nădufului, lamentîndu-se că i-am uitat și că despre ei nu mai scriu nici zece rînduri acolo...

Nu-i adevărat, băieți, prima dragoste nu se uită niciodată ! Însă ce era să scriu pînă acum ? Că vă tîrîți cu capetele plecate prin catacombele din subsolul clasamentului, că nu sînteți capabili pe terenul vostru să înscrieți măcar un gol în poarta gălățenilor sau că tu, Marica, faci un joc excepțional la Craiova în reprezentativa de juniori iar în echipa ta bați creanga ? N-am vrut să scriu toate astea — și poate rău am făcut —, am așteptat...

Dar iată că așteptarea nu mi-a fost zadarnică. A fost de-ajuns ca antrenorii Miu și Maksai să vă ia puțin mai din scurt și a fost de-ajuns ca într-o deplasare la Roman să dați peste un arbitru (Stavru Nicolau) pe care l-ați recuzat, dar care a dorit — și a reușit — să vă arate că este și priceput să fluiere bine și dornic să fluiere corect. Ceea ce nu reușiserăți acasă ați realizat în deplasare și cutia Pandorei a rămas în grădina Romanului. Apoi, în săptămîna următoare — tot în deplasare, pe terenul Metalului — ați avut din nou parte de un arbitraj de cinci stele (Gh. Popovici) și ați jucat ca pe vremea cînd era să intrați în „A“ : lucid, bine organizat, tehnic, elastic și avîntat. Cu 18 puncte și cu un program de toată frumusețea (4 meciuri acasă și 2 în deplasare) vă puteți chiar obrăznici. Nu uitați că a treia clasată se află numai la 4 puncte în față !

...Atît am putut scrie despre voi, dragă Marica, mai mult nu pot. Există ceva, cineva, care acum îmi reține epitetul, mă împiedică să caut metafora și-mi gonește cuvintele de laudă pe care le așteptați de la mine. Poate altă dată...

Festivalul fotbalului pitic

Duminică dimineața mi l-am dus pe Răzvan în Dealul Spirei. Se înțelege că l-a încîntat tot ce-a văzut în arena invadată de prichindeii lui : și fanfara mucoșilor, și taraful de gîgîlici, și tragerea frînghiei, și demonstrația ecvestră, și gimnaștii, și cicliștii. Inutil să mai spun că, totuși, cel mai mult l-a încîntat fotbalul. La sfîrșit însă m-a pus în încurcătură : „Tăticule, cînd mai venim aici să vedem cum joacă copiii forbal ?“.

Chiar, zău ! Cînd vom mai fi invitați la un asemenea festival al fotbalului pitic ? Inițiativa colegilor de la „Sportul“ este excelentă și ne-a demonstrat, dacă mai era nevoie, că speranțele cele mai mari trebuie să le avem în fotbaliștii cei mai mici. Și nu e singura inițiativă în acest sens. A mai existat una pe la Constanța și a mai avut una (nefinalizată însă) „Informația Bucureștiului“. Marți și miercuri revista „Magazin“ a adus și ea pe magicul dreptunghi verde patru selecționate de elevi ai școlilor profesionale, care ne-au reamintit de celebrele nume Ripensia, Juventus, Șoimii și F. C. Craiova.

Cu alte cuvinte, presa are idei, se zbate, popularizează, organizează, numai cine are datoriile cele mai mari față de fotbalul nostru tace chitic. Federația de specialitate continuă să aștepte și să ne ceară să așteptăm. Un colectiv anume desemnat a studiat o bună perioadă de timp problema copiilor și a juniorilor — apoi a alcătuit un foarte documentat material pe care ni l-a prezentat, cu vreo două-trei luni în urmă ,în ședința comitetului federal. Am fost rugați însă atunci să nu ne spunem părerea pe loc, pentru că urma să ne întîlnim cît de curînd numai în acest scop. Membrii comitetului n-am mai fost convocați, dar materialul și soluțiile propuse au fost discutate în biroul federal. Acum se găsesc la funcționarii de la federație, care pritocesc niște măsuri promise și așteptate de la realegerea înaltului nostru for fotbalistic. Socotim că după atîta praf în ochi, după ce am tot auzit marota „salvatoare“ a programului echipei naționale și am tot fost informați că federația studiază, a sosit timpul să vedem și niscaiva fapte. Și cum toată lumea ne povățuiește să ne întoarcem cu fața spre copii, haideți să organizăm fotbalul școlar așa cum scrie la carte. Tradiția a fost reînnodată, rugăm federația să nu rupă firul !

G. MITROI

SPORTUL DE MASĂ LA GALAȚI — O CENUȘĂREASĂ

Am remarcat că studenții gălățeni participă într-o măsură extrem de redusă la activitatea sportivă de masă. Munca așa-zisei comisii sportive, compusă de fapt doar din șeful ei, studentul Petru Vaida, e insignifiantă, reducîndu-se la mobilizarea studenților pentru o competiție sau alta, ori nici măcar la atît. Calendarul competițional este sărăcăcios în prevederi și aproape alb la rubrica realizărilor. Campionatele universitare se desfășoară pe apucate, cînd, unde și cum se nimerește și au chef asistenții de la catedra de educație fizică. Cupa primăverii se „dispută“ pe baza normelor date de studenții anului I în cadrul orelor obligatorii de educație fizică. Tot cu studenții anului I se rezolvă și „problema“ pe care o creează în fiecare an „Crosul tineretului“ (acțiune tradițională, pornită „de la centru“, fără scop și — mai ales — fără efecte). Comitetul studențesc al complexului de cămine a mai organizat un campionat de șah la care participă cine vrea și cînd are poftă.

Puținele acțiuni realizate au cuprins în exclusivitate pe studenții de la Institutul politehnic ; singura activitate sportivă a colegilor lor de la Institutul pedagogic se rezumă la plimbările pe malul Dunării.

Concluzia investigațiilor noastre este că sportul studențesc gălățean trăiește doar prin echipele de performanță ; că marea majoritate a celor peste 2 700 de studenți participă sporadic sau de loc la rarele acțiuni organizate nu de comisiile sportive din facultăți și institute, ci de catedrele de educație fizică.

Comisiilor sportive din institute și facultăți nu avem ce le reproșa, pentru că aproape toate există doar pe hîrtie, pentru că din cîți studenți am întrebat puțini știau care dintre colegii lor se ocupă cu problemele sportive.

Toate aceste triste constatări sînt pe deplin corespunzătoare realității. Am căutat însă, sub această suprafață cenușie, cauzele care mențin în degringoladă organizatorică sportul studențesc din Galați. Am remarcat în primul rînd că studențiilor gălățeni le lipsește aproape cu totul baza materială, puținele competiții desfășurîndu-se în condiții mai mult decît improprii, pe terenuri de împrumut. Meciurile de baschet inter-ani, spre exemplu, s-au disputat după repetate amînări și mobilizări contramandate, prin bunăvoința femeii de serviciu de la sala de sport a unei școli medii. Terenurile de handbal și volei amenajate de studenți prin muncă patriotică sînt cedate cu mare greutate tocmai studenților (?!) Iar accesul pe oricare bază sportivă este condiționat de prezența unui cadru didactic de specialitate. Din aceasta rezultă neputința organizatorică a comisiilor sportive care, lipsite de o bază materială proprie, depind de bunăvoința catedrelor de educație fizică. (Situația poate fi generalizată pentru toate centrele universitare. Peste tot organizațiile U.T.C. au primit doar sarcini pe linia sportului de masă, dar nu și bazele proprii necesare bunei organizări a acestuia, deci depind practic de catedrele sportive). În Galați s-ar fi putut construi mai multe baze sportive simple, cu investiții minime și prin munca patriotică a studenților, dar dezinteresul organizațiilor U.T.C., precum și al rectoratelor face ca nici la această oră studenții gălățeni să nu poată disputa o întrecere pe un teren al lor. Faptul că sportul reprezintă cenușăreasa preocupărilor organizațiilor U.T.C. e ilustrat și de aceea că, în cazurile în care au fost organizate unele competiții, cîștigătorii lor își mai așteaptă și astăzi premiile. Situația de netolerat a sportului studențesc din Galați necesită o analiză imediată și severă, iar măsurile care se impun pentru redresare trebuie luate de îndată.

Ovidiu PAUN

Lenea noastră cea de toate zilele

Duminică 14 aprilie, duminică 21 aprilie, duminică... Zile în care te aștepți să găsești bazele sportive invadate de tineri, de studenți dornici să se relaxeze după săptămîna de eforturi din amfiteatre și laboratoare.

Și totuși, duminici de-a rîndul bazele sportive studențești îți oferă dezolantul spectacol al pustietății, al vidului competițional care caracterizează din păcate sportul de masă universitar.

În București, la Drept, la Medicină, la A.S.E. sau Agronomie, pe stadionul de la Tei și pe terenurile de la Construcții zgura și gazonul te primesc înveninate de singurătate ; ideile bune pornite de la Comisia sportivă a U.A.S.R. sînt ratate la nivelul comisiilor sportive din centrele universitare, din institute și facultăți. „CUPA PRIMĂVERII“ — competiție atletică prin corespondență — e amenințată de anonimat, multe concursuri nedisputîndu-se, iar acolo unde totuși au loc, participanții sînt doar studenții anilor I, aduși de forța împrejurărilor și a... orelor obligatorii de educație fizică. Aceeași situație și în ceea ce privește „CROSUL TINERETULUI“. În acest timp comisiile sportive zac în ambalajul de gheață al indiferenței, sub privirile adormite ale comitetelor U.T.C., care ar trebui să le îndrume și să le impulsioneze. Lenea noastră cea de toate zilele învăluiește, așadar, sportul de masă studențesc.

Duminică, veteranii marșului au făcut o veritabilă demonstrație de tinerețe, de dăruire față de sportul preferat. Bine-ar fi fost ca șefii comisiilor sportive studențești să asiste la întrecerea sexagenarilor. Poate s-ar fi molipsit și ei de puțină tinerețe și dragoste pentru sport.

P. OV.

Fotografia : Colecția Mihai Bercuși

Această fotografie din anul 1936 reprezintă grupul celor 20 de baschetbaliști ai clubului „Sportul studențesc“ din București. În rîndurile grupului de jucători, care au cucerit în anul competițional 1935/36 și campionatul național și categoria a II-a, se află Nae Alexandrescu (căpitanul echipei), Sim Sădeanu, Corneliu Riegler, Ovidiu Belitoreanu, Victor Rusu, Petre Bălteanu, Mihai Bercuși, C. O. Lecca, Niculae Grozăvescu, Constantin Nolti și Arax Kundakgian. În anul 1936 s-au sărbătorit 20 de ani de la înființarea acestui club universitar care ajunsese să concentreze activitatea sportivilor studenți din Capitală în 13 secții de performanță: fotbal și rugby (divizia A), baschet și volei (campioni naționali consecutiv din 1933 pînă în 1939), hochei, natație, tenis de cîmp etc. Culorile tradiționale se disting și în fotografie: tricourile albe cu o bandă neagră, pe care erau înscrise inițialele clubului. Pe cînd vom reînvia tradiția „Sportului studențesc“ reunind studenții sportivi fruntași din Capitală într-un club de mare performanță?